

Številka: 007-413/2025/
Ljubljana, x. junija 2025
EVA 2025-1611-0050
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih financah – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade: Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na redni seji dne pod točko sprejela naslednji S K L E P : Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih financah in ga posreduje Državnemu zboru Republike Slovenije v sprejem. Barbara Kolenko Helbl GENERALNA SEKRETARKA VLADE
Prejmejo: - Državni zbor Republike Slovenije - Ministrstvo za finance - Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov: /
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva: Sara Erdič, vodja službe mag. Mojca Pimat, generalna direktorica mag. Aleksander Nagode, generalni direktor mag. Marjan Divjak, generalni direktor Milena Bremšak, generalna direktorica mag. Tina Humar, generalna direktorica Urška Cvelbar, generalna direktorica dr. Katja Lautar, generalna direktorica Marija Arnuš, sekretarka mag. Miranda Groff Ferjančič, sekretarka mag. Tadeja Rupnik, sekretarka
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva: /
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora: Klemen Boštjančič, minister mag. Katja Božič, državna sekretarka

mag. Saša Jazbec, državna sekretarka
Gordana Pipan, državna sekretarka
Nikolina Prah, državna sekretarka
Sara Erdić, vodja službe

5. Kratek povzetek gradiva:

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih financah posega na področje ureditve sestave, priprave in izvrševanja proračuna, intervencij na sekundarnem trgu lastnih vrednostnih papirjev, izdanih poroštev, proračunske inšpekcije in finančnega inženiringa.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

/

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:	
Kratka obrazložitev Predlog zakona nima neposrednih finančnih posledic.	
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.	DA
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: DA – Združenju občin Slovenije ZOS: DA – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani:	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: V razpravo so bili vključeni: – nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti. – . Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte): Upoštevani so bili: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: Poročilo je bilo dano Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
Klemen Boštjančič minister	

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNIH FINANCAH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O, 76/23, 24/25 – ZFisP-1 in 39/25; v nadaljnjem besedilu: ZJF) je bil sprejet v letu 1999. V vmesnem obdobju se je večkrat spremenil, nekatere njegove določbe pa so prenehale veljati na podlagi sprejema drugih zakonov. V preteklem obdobju je bil na različnih področjih sistema javnih financ v Sloveniji in tujini storjen velik napredek.

1. Sestava, priprava in izvrševanje proračuna

Pretežni del vsebine ZJF kljub večkrat opravljenim spremembam še nudi pravne podlage za sestavo, pripravo in izvrševanje proračuna Republike Slovenije in proračunov lokalnih samoupravnih skupnosti, prav tako pa tudi vsa ostala ravnanja proračunskih uporabnikov, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Ne glede na navedeno se ugotavlja, da so nekatere dopolnitve ZJF v tem trenutku nujne, razlogi so različni, gre pa predvsem za dejstvo, da so nekatere vsebine, ki bi morale biti v ZJF, urejene v drugih zakonih ali da je izvajanje nekaterih vsebin, ki so urejene v ZJF, oteženo ali onemogočeno. Za nemoteno izvajanja ZJF je nujno, da se prilagodijo novim dejanskim stanjem in na ta način omogočijo nemoteno delovanje entitet, ki jih ZJF ureja.

2. Intervencije na sekundarnem trgu lastnih vrednostnih papirjev

Računsko sodišče Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: RSRS) je ob reviziji predloga zaključnega računa proračuna za leto 2022 opozorilo, da obstoječa zakonska ureditev ne omogoča enoznačne razvrstitve določenih finančnih poslov bodisi med intervencijami države na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev bodisi med zadolževanje države, kot ga opredeljujeta 18. in 19. točka prvega odstavka 3. člen ZJF. Ta nejasnost bi lahko vodila v nedosledno proračunsko in računovodsko obravnavo teh poslov. S predlogom zakona, izhajajoč iz priporočila RSRS, se zato vzpostavljajo jasne in nedvoumne pravne podlage za razmejitev med intervencijami države na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev in zadolževanjem države, s katerim se omogoča enotna razlaga in dosledno evidentiranje tovrstnih poslov.

3. Izdana poroštva

RSRS v nekaj zadnjih revizijskih poročilih glede Predloga zaključnega računa proračuna Republike Slovenije opozarja na odsotnost pojma »izdana poroštva« v ZJF. Prvi odstavek 86. člena ZJF določa, da država oziroma občina lahko izdaja poroštva za obveznosti iz zadolževanja drugih oseb v obsegu in po pogojih, ki jih določa zakon. Drugi odstavek določa, da poroštvene pogodbe v imenu države sklepa minister, pristojen za finance, ali oseba, ki jo za to pooblasti Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada). Ker 86. člen ZJF, ki je edini člen poglavja 7. 2. Izdajanje poroštev, opredeljuje poroštvene pogodbe, RSRS pod pojmom "izdajanje poroštev" razume sklepanje poroštvnih pogodb. Glede na tako razumevanje pojma "izdajanje poroštev", je poroštvo izdano v tistem letu, ko je sklenjena poroštvena pogodba. Pri sklenjenih poroštvnih pogodbah, ki so ratificirane v državnem zboru in začnejo veljati po izpolnitvi določenega pogoja, je RSRS zavzelo stališče, da je poroštvo izdano v tistem letu, v katerem je izpolnjen pogoj za veljavnost ratificirane poroštvene pogodbe. 5. člen ZJF določa, da se obseg vseh predvidenih poroštev države v posameznem letu določi z zakonom o izvrševanju

državnega proračuna. Zakoni o izvrševanju državnega proračuna določajo, da obseg novih poroštev države, izdanih na podlagi zakonov o poroštvih za kreditne obveznosti domačih pravnih oseb, v določenem letu ne sme preseči skupne višine glavnice, določene z vsakokratnim zakonom o izvrševanju proračuna. Računsko sodišče meni, da bi moral biti pojem "izdano poroštvo" zakonsko opredeljen, saj je treba zagotavljati skladnost letnega obsega izdanih poroštev države z zakonsko določenim letnim obsegom. Dokler pojem ni opredeljen, obstaja možnost različnega razumevanja pojma, različnega poročanja o obsegu izdanih poroštev in nedoseganje namena določbe zakona o izvrševanju državnega proračuna, ki omejuje vsakoletno višino izdanih državnih poroštev za kreditne obveznosti domačih pravnih oseb. Glede na navedeno je treba v ZJF opredeliti pojem »izdano poroštvo«.

V 5. členu ZJF je med drugim določeno, da se z zakonom o izvrševanju državnega proračuna določi obseg vseh predvidenih poroštev države. V izogib morebitnemu napačnemu razumevanju te določbe je smiselno in potrebno tudi v ZJF poudariti, da se določi obseg predvidenih novo izdanih poroštev države v posameznem letu.

4. Proračunska inšpekcija

Organ, pristojen za inšpekcijski nadzor, je v skladu z Uredbo o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/2003) že od 1. 1. 2004 Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna kot organ v sestavi Ministrstva za finance, naloge inšpekcijskega nadzora pa opravljajo proračunski inšpektorji, zaposleni v tem uradu. S predlogom zakona se zaradi jasnejše določitve organa, pristojnega za inšpekcijski nadzor po ZJF, spreminja navedba tega organa.

Proračunska inšpekcija je pri izdaji odločbe vezana na pravila Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb), ki določa dvomesečni rok za izdajo odločbe. Navedeni rok ne zadošča zahtevam izvajanja posebnega ugotovitvenega postopka proračunske inšpekcije in mu v primeru ugotovljenih nepravilnosti ni mogoče slediti. S predlogom zakona se zato določa 6-mesečni rok za izdajo odločbe.

ZJF v 106. členu določa polletno poročanje o opravljenem nadzoru, ugotovitvah in odločitvah proračunske inšpekcije. Načrti proračunske inšpekcije se pripravljajo na letnem nivoju, zato polletno poročanje ne odraža realne slike opravljenega dela, predstavlja pa tudi dodatne administrativne obremenitve. Zaradi navedenega se posodablja obveznost poročanja vlade Državnemu zboru Republike Slovenije na način, da se namesto polletnega poročanja določa letno poročanje. Predlaga se tudi opustitev obveščanja RSRS o teh poročilih, saj so poročila proračunske inšpekcije od 1. 1. 2007 dalje javno objavljena na spletni strani pristojnega organa, to je Urada Republike Slovenije za nadzor proračuna.

5. Finančni inženiring

RSRS je v preteklih revizijah zaključnega računa proračuna Republike Slovenije (npr. za leto 2021) priporočilo, da naj se pripravi ustrezna pravna podlaga, s katero se določi izkazovanje izdatkov, namenjenih financiranju ukrepov finančnega inženiringa. S predlogom zakona se zato posodablja definicija finančnega inženiringa, iz katere jasno izhaja, da so proračunska sredstva za izvajanje finančnega inženiringa oblika finančne naložbe.

Finančni inženiring je v ZJF opredeljen kot ukrep, s katerim država zagotavlja del sredstev za spodbujanje tehnološko razvojnih projektov, ki jih izvajajo predvsem mala in srednja podjetja. V praksi so se nekatere zakonske določbe izkazale za omejujoče, še posebej v primerih, ko želi država na sicer zelo volatilnem trgu intervenirati z ukrepom za spodbujanje likvidnosti gospodarstva. Zaradi navedenega se opušta omejitev na spodbujanje tehnološko razvojnih projektov.

Na podlagi ovir, ki so bile identificirane v praksi, se predlaga tudi posodobitev zahtev glede poročanja, kjer se vsebina in roki vežejo na pripravo zaključnega računa proračuna, kot poročevalec pa je določen

neposredni proračunski uporabnik, ki je zagotovil sredstva za izvajanje finančnega inženiringa. V ZJF se določajo tudi nekatere zahteve, ki so sicer že sedaj urejene v Uredbi o postopku, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog (Uradni list RS, št. 56/11), kot na primer minimalne sestavine ključnih elementov finančnega inženiringa, ki jih s soglasjem potrди vlada.

6. Ostalo

V 3. členu ZJF definicija zadolževanja ni usklajena z vsemi veljavnimi pravnimi podlagami, zato se predlaga posodobitev.

V 11. členu ZJF niso navedene vse kategorije sestavin računa finančnih terjatev in naložb (t. i. bilanca B), zato je predlagana dopolnitev.

Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: davčni organ) v okviru (davčne) izvršbe izterjuje tako davčne kot tudi nedavčne obveznosti. Eno izmed sredstev izvršbe je tudi izvršba na dolžnikovo denarno terjatev, torej na terjatev, ki jo ima dolžnik do svojega dolžnika. Dosedanji način pridobivanja podatkov o terjativah je omejen. Pogoji, da davčni organ pravočasno in s tem učinkovito poseže na denarne terjatve dolžnika, je pravočasna seznanitev o obstoju terjatve, njeni višini in zapadlosti. Zaradi navedenega se ureja obveščanje o denarnih terjativah, ki jih ima dolžnik do neposrednega uporabnika proračuna, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije ali Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, ki izhajajo iz pravnomočnih sodnih odločb, dokončnih upravnih odločb ali poravnjav in so višje od 200 evrov.

V kazenskih določbah je zastarelo izrazoslovje, zneski pa niso določeni v zakonitem plačilnem sredstvu. S predlogom zakona se zato kazenske določbe posodablajo in predlagajo se popravki sklicev na napačne določbe ZJF.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji

Cilj predlaganega Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o javnih financah (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) je predvsem uzakoniti rešitve, ki bodo omogočile nemoteno delovanje entitet, ki jih ZJF ureja. Zagotoviti se želi zakonsko jasnost glede narave in namena nekaterih vsebin v ZJF (npr. glede intervencij države na sekundarnem trgu lastnih vrednostnih papirjev, izdanih poroštev in finančnega inženiringa), s čemer se bodo odpravile tudi pomanjkljivosti v sistemski ureditvi, na katere je opozorilo RSRS.

2.2. Načela

S predlaganimi spremembami se ne posega v načela uveljavljenega ZJF, to so načelo enotnosti proračuna, načelo popolnosti proračuna, načelo preglednosti proračuna, načelo učinkovitosti, načelo gospodarnosti in načelo uravnoteženosti med prejemi in izdatki. Se pa na primer v skladu z načelom preglednosti s predlogom zakona jasneje opredeljujejo nekateri pojmi.

2.3. Poglavitne rešitve

1. Sestava, priprava in izvrševanje proračuna

S predlogom zakona se opredeljuje ukrepe, ki jih doslej ZJF še ni pripoznal kljub temu, da se ukrepi že vrsto let vključujejo v tretji del proračuna države oziroma v načrt razvojnih programov.

Nadalje se s predlogom zakona, v zvezi z rebalansom in začasnim zadržanjem izvrševanja proračuna, črta možnost, na podlagi katere bi vlada oziroma župan lahko sprejela ukrep, s katerim bi predlagala podaljšanje pogodbenih rokov plačil. Ob upoštevanju, da tako zakon, ki ureja izvrševanje proračunov Republike Slovenije za posamezna leta, kot tudi zakon, ki ureja zamude pri plačilih, določata roke plačil, katerim so podvrženi proračunski uporabniki, je treba ta ukrep črtati.

Iz razlogov, ki jih terjajo fiskalna pravila, se črta možnost, da bi se v primeru, če se po sprejemu proračuna sprejme zakon ali odlok, na podlagi katerega nastanejo nove obveznosti za proračun, te obveznosti financirale v okviru večjih pričakovanih prejemkov in obsega zadolžitve. Navedeno pomeni, da bo sredstva za tovrstne primere mogoče zagotoviti le še s prerazporeditvijo sredstev v okviru možnih prihrankov sredstev, v kolikor pa tudi to ne bi bilo mogoče, bo potrebno pripraviti rebalans proračuna.

V predlogu zakona se določa tudi sprememba člena, ki ureja splošno proračunsko rezervacijo in sicer na način, da se črta zahteva, na podlagi katere bi se smela sredstva proračunske rezervacije porabljeni zgolj za tiste namene, ki jih pri pripravi proračuna ni bilo mogoče načrtovati. Dokazovanje, katera sredstva je bilo mogoče načrtovati in katera ne, predvsem pa, ker iz zakona jasno izhaja, da je sredstva proračunske rezervacije dopustno porabiti tudi za namene, za katere se med letom izkaže, da niso zagotovljena v zadostnem obsegu, se je izkazalo za problematično, ker kriteriji za presojo v zakonu niso določeni. Ureditev velja tudi za občine.

V zvezi s proračunsko rezervo (rezerva za naravne nesreče) se ureditev spreminja za državo in občine na način, da se dodaja možnost četrletnega izločanja prejemkov na proračunski sklad. Pomembno je, da se sredstva izloča v takšnem obsegu, da se do konca leta izločijo na račun proračunske rezerve vsa načrtovana sredstva. Nadalje se v delu, ki se nanaša na državni proračun, določba spreminja tako, da se zakonsko pooblastilo, na podlagi katerega o porabi sredstev te rezerve odloča vlada, nekoliko spreminja. Sprememba je določena na način, da ima vlada pravico odločati o uporabi sredstev v znesku 10 % razpoložljivih sredstev proračunskega sklada, doslej pa je bilo pooblastilo vezano na 2 % sredstev, načrtovanih za izločanje na proračunski sklad. Ker se pri pripravi proračuna obseg sredstev za naravne nesreče načrtuje ob upoštevanju že natečenih sredstev proračunskega sklada in ker se v primeru, če se ocenjuje, da ima proračunski sklad zadosten obseg razpoložljivih sredstev na namenski postavki za izločanje na proračunski sklad proračunske rezerve načrtujejo sredstva v majhnem obsegu, je smiselno pooblastilo vezati na obseg razpoložljivih sredstev proračunskega sklada.

2. Intervencije na sekundarnem trgu lastnih vrednostnih papirjev

Med pomene izrazov v 3. členu ZJF se dodaja definicija intervencij na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev, in sicer so te opredeljene kot nakupi in prodaje lastnih dolžniških vrednostnih papirjev na organiziranem trgu vrednostnih papirjev ali zunaj njega.

V spremenjenem prvem odstavku 83. člena ZJF so s ciljem jasnejše razmejitve med intervencijami in zadolževanjem določeni nameni intervencij, ki so zagotavljanje likvidnosti, stabilnosti in nemotenega delovanja trga državnih vrednostnih papirjev ter odzivanje na izredne tržne razmere.

3. Izdana poročstva

V spremenjenem 86. členu ZJF se opredeljuje pojem »izdano poročstvo« tako, da so zajeti vsi načini oziroma oblike izdanega poročstva. Poročstvo je sicer najpogosteje izdano s sklenitvijo poročstvene pogodbe, v primeru, da se daje poročstvo za izdane vrednostne papirje, pa s podpisom poročstvene izjave. V zadnjem obdobju je bilo sprejetih nekaj interventnih zakonov, npr. v času COVID-a in poplav v letu 2023, ki so poleg številnih drugih ukrepov za pomoč prebivalstvu in gospodarstvu predvideli tudi ukrep poročstva države za obveznosti fizičnih in pravnih oseb iz naslova najetih kreditov pri poslovnih bankah in pri katerih ni bilo predvideno sklepanje posamičnih poročstvenih pogodb, zato je v takšnih primerih poročstvo izdano že s samo uveljavitvijo zakona.

Z dopolnjenim 5. členom ZJF je z vidika jasnosti celovito opredeljeno, da se z zakonom o izvrševanju državnega proračuna določi obseg vseh predvidenih novo izdanih poročstev države v posameznem letu.

4. Proračunska inšpekcija

V skladu z Uredbo o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/2003) se jasneje določi organ, pristojen za inšpekcijski nadzor po ZJF. Za izdajo odločbe v inšpekcijskem nadzoru se določi 6-mesečni

rok, ki ustreza zahtevnosti inšpekcijskega postopka. Posodablja se obveznost poročanja vlade Državnemu zboru Republike Slovenije o opravljenem nadzoru, ugotovitvah in odločitvah na način, da se namesto polletnega poročanja določa letno poročanje.

5. Finančni inženiring

Posodobljena definicija finančnega inženiringa ohranja pogoje, da gre za ukrep finančne podpore države za spodbujanje razvojnih programov in uresničevanje prednostnih nalog države, s katerim se zagotavljajo sredstva predvsem malim in srednjim gospodarskim družbam za izvedbo projektov in ki so financirani tudi z neproračunskimi sredstvi. Širijo se nameni, ki jih država po trenutni ureditvi lahko spodbuja na ta način, saj se opušča omejitve na spodbujanje tehnološko razvojnih projektov, ki se je v praksi izkazala za nesorazmerno omejujočo, še posebej v primerih, ko želi država na sicer zelo volatilnem trgu intervenirati z ukrepom za spodbujanje likvidnosti gospodarstva in podobno. Jasno je določeno, da so proračunska sredstva za izvajanje finančnega inženiringa oblika finančne naložbe. Ta sredstva se bodo v poslovnih knjigah izkazovala kot druge finančne naložbe države (ne pa npr. kot kapitalske naložbe, posojila,...). S proračunskega vidika gre za sredstva, ki se bodo izkazovala v računu finančnih terjatev in naložb države (t. i. bilanca B).

Določen je minimalni nabor ključnih elementov finančnega inženiringa, ki jih s soglasjem potrdi vlada. Posodobljena je določba glede poročanje, ki je vsebinsko in terminsko vezano na pripravo zaključnega računa proračuna. Poročilo pripravi neposredni proračunski uporabnik, ki je zagotovil sredstva za izvajanje finančnega inženiringa (in ne več izvajalec finančnega inženiringa), določena je tudi minimalna vsebina poročila. S predlogom zakona se ne posega v področje t. i. finančnih instrumentov, ki so financirani s sredstvi EU in so urejeni s 65. členom Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2025 in 2026 (Uradni list RS, št. 104/24 in 17/25 – ZFO-1E; v nadaljnjem besedilu: ZIPRS2526).

6. Ostalo

V 3. členu ZJF se posodabljata definiciji zadolževanja in likvidnostnega zadolževanja,

V 11. členu ZJF se posodablja kategorije sestavin računa finančnih terjatev in naložb (t. i. bilanca B).

Predlagana je določba, ki določa obveznost neposrednih uporabnikov proračuna, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, da pred plačilom obveznosti, ki izhajajo iz pravnomočnih sodnih odločb, dokončnih upravnih odločb ali poravnjav in so višje od 200 evrov, preverijo pri davčnem organu, ali je upravičenec do izplačila davčni dolжник. V primeru, da je upravičenec do izplačila davčni dolжник, zavezanec za izplačilo najpozneje deset dni pred nameranim izplačilom davčnemu organu sporoči podatke o svoji obveznosti, ki so potrebni za davčno izvršbo.

V prekrškovnih določbah se posodablja terminologija, globe se pretvarjajo iz tolarjev v EUR in popravljajo se napačna sklicevanja.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ne bo imel dodatnih neposrednih finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva. Spremembe so vsebinsko-normativne narave in ne spreminjajo obsega ali strukture že načrtovanih proračunskih sredstev.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ne bodo potrebna dodatna proračunska sredstva.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost predlagane ureditve pravu EU

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravom EU.

5.2 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

1. Sestava, priprava in izvrševanje proračuna

FRANCIJA

V Franciji je upravljanje s splošno proračunsko rezervacijo tako strogo regulirano, saj gre za orodje fiskalne discipline in fleksibilnosti pri izvajanju državnega proračuna. Pogoji za porabo sredstev splošne proračunske rezervacije v Franciji:

- upravljanje preko Ministrstva za gospodarstvo in finance,
- sredstva iz proračunske rezervacije lahko sprostijo samo francosko Ministrstvo za gospodarstvo, finance in industrijsko suverenost, običajno preko proračunskega direktorata (Direction du Budget).

Ob začetku proračunskega leta se določen odstotek proračunskih postavk (pogosto med 3 % in 8 %) avtomatsko zadrži v rezervaciji, kar pomeni, da sicer obstaja v proračunu, a ni takoj na voljo ministrstvu. Ministrstva ne morejo uporabiti teh sredstev, dokler jih vlada uradno ne sprostijo s posebno odločbo. Ta odločba je običajno sprejeta po analizi fiskalnega položaja države (običajno spomladi ali jeseni). Sredstva so v rezervaciji zato, da se prepreči čezmerna poraba in da država lahko upošteva fiskalna pravila EU (npr. Maastrichtska pravila). Če se izkaže, da je fiskalna situacija slaba, lahko vlada ta sredstva dokončno prekliče (in ne sprosti). O tem mora biti obveščen parlament. Francoski parlament ima možnost nadzora prek proračunskih odborov. Vlada mora parlament obveščati o spremembah v uporabi rezerviranih sredstev.

V Franciji o porabi sredstev iz rezerve za naravne nesreče (odvisno od primera) odločajo različne institucije. Na splošno pa velja, da ima glavno vlogo francoska vlada, predvsem Ministrstvo za notranje zadeve in Ministrstvo za okolje/prehod na ekološko gospodarstvo. Odločajo o uporabi nacionalnih sredstev in aktivaciji posebnih fondov. Po naravni nesreči lokalne oblasti (občine, prefekti) pošljejo oceno škode vladi. Vlada (prek ministrstev in komisij) oceni zahtevo in dodeli sredstva iz ustreznega sklada.

ŠVEDSKA

Zakon o proračunu določa fiskalna pravila, med njimi tudi upravljanje z rezervacijami. Splošna proračunska rezervacija je del državnega proračuna, ki ga določa vlada skupaj s parlamentom, običajno za nepredvidene izdatke ali dodatna financiranja v tekočem letu. Sredstva se lahko uporabijo samo, če gre za nepredviden izdatek, če sredstva niso načrtovana v sprejetem proračunu in če obstaja jasna potreba v tekočem letu. O porabi sredstev odloča vlada, praviloma z odobritvijo parlamenta. Vsaka uporaba sredstev iz rezerve mora biti dokumentirana in vključena v polletna in letna proračunska poročila, ki jih vlada predloži parlamentu. Poraba sredstev iz rezervacije mora biti v skladu s ciljem presežka ali uravnoteženega proračuna v srednjeročnem obdobju. Švedska ima enega najstrožjih fiskalnih pravil v EU.

Na Švedskem ni enotnega sklada z istim imenom kot v nekaterih drugih državah ("rezerva za naravne nesreče"), vendar obstaja več mehanizmov javnega financiranja za obvladovanje naravnih nesreč, pri katerih sodelujejo različni akterji.

Švedska agencija za civilno zaščito in pripravljenost ima osrednjo vlogo pri koordinaciji ukrepov v primeru naravnih nesreč. Lahko dodeljuje sredstva za nujne ukrepe, usposabljanja, opremo, podporo občinam. Ne odloča samostojno o velikih porabah, temveč deluje v sodelovanju z vlado.

Švedska vlada odloča o večjih proračunskih prerazporeditvah ali izredni porabi sredstev v primeru večjih nesreč. Vlada lahko aktivira posebna sredstva iz državnega proračuna (izredna rezerva). Če gre za

večje obremenitve državnega proračuna končno odločitev pri porabi sredstev za naravne nesreče sprejme parlament.

AVSTRILIJA

V Avstriji je poraba sredstev iz splošne proračunske rezervacije urejena v Zveznem zakonu o gospodarnem ravnanju z javnimi sredstvi – to je Bundeshaushaltsgesetz (BHG) 2013. Gre za pomemben instrument fleksibilnosti, vendar z zelo strogimi pogoji uporabe, ki temeljijo na načelih proračunske discipline, preglednosti in parlamentarnega nadzora. O uporabi sredstev odloča zvezni minister za finance, to pa pomeni tudi, da sredstva lahko sprost le Zvezno ministrstvo za finance, in sicer ob dokazani potrebi in skladno z določbami proračuna. Za uporabo sredstev splošne proračunske rezervacije mora biti izpolnjen pogoj nujnosti in nepredvidljivosti, uporaba pa je dovoljena samo, če gre za nujne potrebe, če izdatek ni bil načrtovan v sprejetem proračunu in če sredstev ni mogoče drugače prerazporediti znotraj obstoječih postavk.

Nekoliko drugače je v Avstriji urejena uporaba sredstev za naravne nesreče (npr. poplave, potresi, snežni plazovi). Avstrija ima oblikovan sklad za pomoč ob naravnih nesrečah, ki je urejen z Zakonom o skladu za naravne nesreče. Sredstva tega sklada ne spadajo neposredno pod splošno proračunsko rezervacijo, a se pogosto obravnava skupaj z njo pri rebalansih in izrednih odločitvah.

Do 15 milijonov EUR lahko o porabi sredstev odloča zvezna vlada brez parlamentarnega soglasja, znotraj obstoječega proračuna. Če je potrebno zagotoviti več sredstev, mora vlada pridobiti odobritev Odbora za proračun.

2. Intervencije na sekundarnem trgu lastnih vrednostnih papirjev

Zaradi narave predlaganih sprememb, ki so usmerjene predvsem v izboljšanje pravne jasnosti in določnosti zakonskega besedila, ter upoštevanje specifičnosti obravnavanega normativnega področja, primerjava z ureditvami v drugih pravnih sistemih ni smiselna oziroma relevantna.

3. Izdana poročila

Zaradi narave predlaganih sprememb, ki so usmerjene predvsem v izboljšanje pravne jasnosti in določnosti zakonskega besedila, ter upoštevanje specifičnosti obravnavanega normativnega področja, primerjava z ureditvami v drugih pravnih sistemih ni smiselna oziroma relevantna.

4. Proračunska inšpekcija

Na ravni Evropske unije na področju proračunske inšpekcije ni regulative, ki bi zahtevala usklajevanje predpisov držav članic. Zaradi narave predlaganih sprememb, ki so usmerjene predvsem v izboljšanje pravne jasnosti in določnosti zakonskega besedila, ter upoštevanje specifičnosti obravnavanega normativnega področja, primerjava z ureditvami v drugih pravnih sistemih ni smiselna oziroma relevantna.

5. Finančni inženiring

NEMČIJA

Nemčija, pogosto v sodelovanju z bankami, predvsem z namenom podpore malim in srednjim podjetjem (v nadaljnjem besedilu: MSP) zagotavlja finančna sredstva iz proračuna za spodbujanje razvojnih programov. Ta pristop je del nemške industrijske politike in se izvaja prek različnih mehanizmov, med katerimi so tudi subvencionirana posojila, garancije in sofinanciranje.

Nemčija uporablja javno-proračunska sredstva za spodbujanje naložb in inovacij v MSP, pri čemer banke sodelujejo kot ključni partnerji. Glavni mehanizmi vključujejo:

- subvencionirana posojila prek razvojnih bank,
- subvencionirane obrestne mere in
- javna jamstva in delitev tveganja.

Za specifične projekte, kot so zeleni prehodi, energetska učinkovitost ali digitalizacija, so subvencije pogosto višje.

Nemčija zagotavlja garancije za posojila, ki jih banke nudijo MSP. Te garancije zmanjšujejo tveganje za banke, kar omogoča dostop do financiranja tudi za podjetja z višjim tveganjem. Država prevzame del tveganja za neplačilo posojil, kar spodbuja banke k odobravanju ugodnejših posojil. Programi so posebej zasnovani za podjetja, ki težko pridobijo financiranje na komercialnih trgih. Subvencionirane obrestne mere zmanjšujejo stroške dolžniškega kapitala, kar spodbuja naložbe. Posojila pogosto vključujejo ugodnosti za specifične projekte, kot so tehnološke inovacije, raziskave in razvoj, energetska prenova ter prehod na trajnostne poslovne modele.

Za pokrivanje izgub v primeru neplačanih posojil se zagotavljajo proračunska sredstva na način, da se ustanavlja sklade za delitev tveganja. Država ne financira celotnega projekta, ampak deluje kot katalizator, saj zagotavlja začetni kapital ali subvencije, ki spodbujajo banke k sodelovanju.

FRANCIJA

Francija zagotavlja sredstva iz proračuna za spodbujanje razvojnih programov, pri čemer se pogosto uporablja mehanizem, kjer proračunska sredstva dopolnjujejo financiranje, ki ga zagotovijo banke. Takšni ukrepi so namenjeni zlasti podpori MSP, saj ta predstavljajo hrbtenico francoskega gospodarstva. Podobno kot v Nemčiji je cilj teh programov izboljšati dostop MSP do financiranja, in sicer z zagotavljanjem posojil pod ugodnimi ali subvencioniranimi pogoji.

Banque Publique d'Investissement (v nadaljnjem besedilu: Bpifrance) je osrednja institucija za izvajanje razvojnih programov v Franciji. To je javna investicijska banka, ki deluje v partnerstvu s komercialnimi bankami in zasebnimi vlagatelji. Bpifrance nudi posojila z ugodnimi obrestnimi merami, ki so pogosto sofinancirana iz proračuna. Bpifrance deli tveganja z bankami, kar spodbuja komercialne banke k odobravanju posojil tudi bolj tveganim MSP.

Francija lahko tudi neposredno subvencionira del obrestne mere za posojila, ki jih banke zagotavljajo MSP, zlasti za projekte z visoko dodano vrednostjo, kot so raziskave in razvoj, inovacije ali digitalna transformacija. Subvencionirana posojila so pogosto usmerjena v sektorje z velikim strateškim pomenom (npr. zelena tranzicija, energetika, digitalizacija).

Francija preko Bpifrance zagotavlja garancije za posojila, ki jih banke nudijo MSP. To zmanjšuje tveganje za banke in olajša dostop do financiranja podjetjem z omejeno kreditno sposobnostjo. Garancije se pogosto uporabljajo za kritje specifičnih vrst projektov, kot so začetne investicije, širitve ali razvoj novih izdelkov.

V okviru javno-zasebnega partnerstva Francija ustanavlja tudi skupne sklade, ki združujejo proračunska sredstva in sredstva komercialnih bank. Ti skladi financirajo razvojne projekte MSP z ugodnimi pogoji. MSP imajo na voljo ugodna posojila tudi v primerih, ko ne morejo izpolniti strožjih pogojev komercialnega trga. Programi so pogosto usmerjeni v projekte z višjo dodano vrednostjo, kar spodbuja rast in razvoj MSP.

SLOVAŠKA

Slovaška zagotavlja proračunska sredstva za spodbujanje razvojnih programov, pri čemer pogosto sodeluje z bankami, da omogoči posojila MSP pod ugodnimi ali subvencioniranimi obrestnimi merami. Takšna podpora je ključna za razvoj MSP, ki so pomemben del slovaškega gospodarstva.

Slovak Investment Holding (v nadaljnjem besedilu: SIH) je državna razvojna institucija, ki upravlja sredstva za podporo MSP in infrastrukture. Deluje kot posrednik za črpanje sredstev iz proračuna in evropskih skladov. SIH ponuja ugodna posojila, jamstva in subvencije za naložbene projekte v sodelovanju s komercialnimi bankami. SIH pogosto zagotavlja jamstva za posojila, kar zmanjšuje tveganje za banke in spodbuja njihovo sodelovanje.

Sredstva iz proračuna ali evropskih skladov omogočajo subvencioniranje obrestnih mer za posojila, ki jih MSP pridobijo prek sodelujočih bank. Subvencije so namenjene zlasti za projekte na področjih inovacij, digitalizacije in energetske učinkovitosti.

National Development Fund II upravlja javna sredstva za zagotavljanje garancij za posojila MSP. Te garancije zmanjšujejo ovire za dostop do financiranja. Garancije se pogosto uporabljajo za podporo start-up podjetjem ali podjetjem z omejeno kreditno zgodovino.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1. Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima administrativnih posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima administrativnih posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2. Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na okolje.

6.3. Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona nima bistvenega vpliva na gospodarstvo. Potencialni pozitivni vplivi so mogoči zaradi širitve namenov, ki jih država po trenutni ureditvi lahko spodbuja preko finančnega inženiringa, saj se opušča omejitve na spodbujanje tehnološko razvojnih projektov, ki se je v praksi izkazala za nesorazmerno omejujočo, še posebej v primerih, ko želi država na sicer zelo volatilnem trgu intervenirati z ukrepom za spodbujanje likvidnosti gospodarstva in podobno.

6.4. Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na socialno področje.

6.5. Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6. Presoja posledic za druga področja:

Predlog zakona ne vpliva na druga področja.

6.7. Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo predstavljen na spletni strani Ministrstva za finance.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

V okviru svojih pristojnosti bo izvajanje sprejetega predpisa spremljalo Ministrstvo za finance.

6.8. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

V zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona, ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil 4. julija 2025 objavljen na spletnem naslovu e-Demokracija, z rokom za pripombe do 4. avgusta 2025. S tem je bila dana možnost, da se v razpravo vključijo nevladne organizacije, predstavniki zainteresirane javnosti in predstavniki strokovne javnosti.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi zakona ni sodeloval zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba, zato ni prišlo do nobenih plačil za ta namen.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES:

- Klemen Boštjančič, minister
- mag. Katja Božič, državna sekretarka
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka
- Gordana Pipan, državna sekretarka
- Nikolina Prah, državna sekretarka
- Sara Erdić, vodja službe

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNIH FINANCAH

1. člen

V Zakonu o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O, 76/23, 24/25 – ZFisP-1 in 39/25) se v 3. členu v prvem odstavku besedilo za 17. točko doda nova 18. točka, ki se glasi: »18. ukrep je skupek različnih medsebojno usklajenih dejanj, ki pomenijo določeno programsko zaključeno celoto in pripomorejo k doseganju skupnih neposrednih učinkov;«

Dosedanji 18. in 19. točka, ki postaneta 19. in 20. točka, se spremenita tako, da se glasita:

»19. zadolževanje je izdaja dolžniških vrednostnih papirjev ali črpanje sredstev iz posojil in drugih instrumentov zadolževanja;

20. likvidnostno zadolževanje je zadolževanje z ročnostjo v okviru koledarskega leta;«.

Za dosedanjo 19. točko, ki postane 20. točka, se dodata novi 21. in 22. točka, ki se glasita:

»21. intervencije na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev so nakupi in prodaje lastnih dolžniških vrednostnih papirjev na organiziranem trgu vrednostnih papirjev ali zunaj njega in
22. finančni inženiring je ukrep finančne podpore države za spodbujanje razvojnih programov in uresničevanje prednostnih nalog države, s katerim se zagotavljajo sredstva predvsem malim in srednjim gospodarskim družbam za izvedbo projektov in ki je financiran tudi z neproračunskimi sredstvi prejemnika sredstev za izvajanje finančnega inženiringa. Sredstva za izvajanje finančnega inženiringa, ki jih zagotovi neposredni uporabnik proračuna, so oblika finančne naložbe.«.

2. člen

V 5. členu se v prvem odstavku za besedo »predvidenih« doda besedna zveza »novo izdanih«.

3. člen

V 11. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) V računu finančnih terjatev in naložb se izkazujejo prejeta vračila danih posojil in zmanjšanje finančnih naložb ter dana posojila in povečanje finančnih naložb.«.

4. člen

V 12. členu se v prvem odstavku napovedni stavek spremeni tako, da se glasi:

»V načrtu razvojnih programov se izkazujejo vsi načrtovani izdatki proračuna po projektih ali programih najmanj za prihodnja štiri leta in ukrepih za prihodnja štiri leta, razen kadar je ukrep omejen na krajše časovno obdobje, in so razdelani po:«.

V 3. točki se pred piko doda besedilo »ali projektov«.

5. člen

V naslovu podpoglavja 3.2. se vejica in besedilo »načrtov delovnih mest in načrta nabav« črtata.

6. člen

V 22. členu se v drugem odstavku v 1. točki za besedilom »ali projekt« doda besedilo »ali ukrep«.

7. člen

V 40. členu se v prvem odstavku 2. točka črta.

8. člen

V 41. členu se črta besedilo »v okviru večjih pričakovanih prejemkov in obsega zadolžitve, ki je določen s proračunom, ali«.

9. člen

V 42. členu se v drugem odstavku besedilo »ker jih pri pripravi proračuna ni bilo mogoče načrtovati« nadomesti z besedilom »omogočajo pa nemoteno izvrševanje proračuna v tekočem letu in so namenjena za izvajanje obveznosti, ki so določene z zakoni.«.

10. člen

V 48. členu se v tretjem odstavku v drugem stavku za besedilom »vsak mesec« doda besedilo »ali četrtno«.

V četrtem odstavku se prvi stavek spremeni tako, da se glasi:

»O uporabi sredstev proračunske rezerve v posameznem primeru do višine 10% razpoložljivih sredstev proračunskega sklada proračunske rezerve odloča vlada na predlog ministra, pristojnega za finance.«.

V 49. členu se v tretjem odstavku v drugem stavku za besedilom »vsak mesec« doda besedilo »ali četrtno«.

12. člen

Za 52. členom se doda nov 52.a člen, ki se glasi:

»52.a člen

(obveščanje o obveznostih iz sodnih ali upravnih odločb in poravnav)

(1) Neposredni uporabnik državnega proračuna, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: zavezanec za izplačilo) ob nastanku obveznosti plačila na podlagi pravnomočne sodne odločbe, dokončne upravne odločbe ali poravnave, ki presega znesek 200 eurov, pri Finančni upravi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: davčni organ) preveri, ali ima upravičenec do izplačila neporavnane zapadle obveznosti iz naslova obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo. Preverjanje iz prejšnjega stavka pri davčnem organu ni potrebno, če se obveznost plačila nanaša na prejemek, ki v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, šteje za dohodek iz delovnega razmerja.

(2) Če se pri preverjanju v skladu s prejšnjim odstavkom ugotovi, da ima upravičenec do izplačila neporavnane zapadle obveznosti iz naslova obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti, zavezanec za izplačilo najpozneje deset dni pred nameranim izplačilom davčnemu organu sporoči podatke o svoji obveznosti, ki jih davčni organ potrebuje za izterjavo obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti, in sicer podatke o upravičencu do izplačila, vrsti obveznosti, temelju za izplačilo obveznosti, višini in datumu zapadlosti obveznosti ter zavezancu za izplačilo. Zavezanec za izplačilo davčnemu organu na njegovo zahtevo posreduje kopijo akta, iz katerega izhaja obveznost.

(3) Če zavezanca za izplačilo iz prvega odstavka tega člena v sodnem ali upravnem postopku ali v postopku poravnave zastopa Državno odvetništvo Republike Slovenije, to preveri, ali ima upravičenec do izplačila neporavnane zapadle obveznosti iz naslova obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti, in v primerih iz prejšnjega odstavka obvesti davčni organ o obveznosti plačila in mu sporoči vse potrebne podatke iz prejšnjega odstavka, razen če obstoje ovire zaradi katerih izterjava obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti iz tega izplačila ni mogoča.

(4) Minister, pristojen za finance, določi način preverjanja, obveščanja in sporočanja podatkov, potrebnih za izterjavo. Podatki iz drugega odstavka tega člena se varujejo v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek.«

13. člen

83. člen se spremeni tako, da se glasi:

»83. člen

(Intervencije na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev)

(1) Intervencije države na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev se izvajajo z namenom zagotavljanja likvidnosti, stabilnosti in nemotenega delovanja trga državnih vrednostnih papirjev ter odzivanja na druge izredne razmere na trgu.

(2) Sredstva za posle iz prejšnjega odstavka se zagotovijo v državnem proračunu.«.

14. člen

86. člen se spremeni tako, da se glasi:

»86. člen

(Poroštva države in občin)

(1) Država oziroma občina lahko izdaja poroštva za obveznosti drugih oseb v obsegu in pod pogoji, ki jih določa zakon.

(2) Poroštvo je izdano s sklenitvijo poroštvene pogodbe, izdajo poroštvene izjave ali uveljavitvijo zakona, ki ne predvideva poroštvene pogodbe ali poroštvene izjave.

(3) Poroštveno pogodbo sklene oziroma poroštveno izjavo izda v imenu države minister, pristojen za finance, ali oseba, ki jo za to pooblasti vlada.

(4) Poroštveno pogodbo sklene v imenu občine župan ali oseba, ki jo za to pooblasti župan.«.

15. člen

V 90. členu se četrti odstavek črta.

16. člen

V 102. členu se v prvem odstavku besedilo »ministrstvo, pristojno za finance« nadomesti z besedilom »urad, pristojen za nadzor proračuna«.

V drugem odstavku se besedilo »ministrstvu, pristojnemu za finance« nadomesti z besedilom »uradu, pristojnem za nadzor proračuna«.

17. člen

V 104. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Odločbo mora proračunski inšpektor izdati najkasneje v roku 6 mesecev od dneva začetka inšpekcijskega nadzora, razen ko stranka v inšpekcijskem postopku ne predloži dokumentacije, ne da zahtevanih pojasnil ali ovira inšpekcijski nadzor.«.

18. člen

V 105. členu se besedilo »ministrstvo, pristojno za finance« nadomesti z besedilom »urad, pristojen za nadzor proračuna«.

19. člen

V 106. členu se besedilo »in računsko sodišče« črta. Beseda »polletno« se nadomesti z besedo »letno«.

20. člen

V 106.f členu se v prvem odstavku drugi stavek spremeni tako, da se glasi:

»Sredstva za ta namen država oziroma občina lahko zagotovi v obliki kapitalskih naložb, povečanja namenskega premoženja, s poroštvi, z dodeljevanjem sredstev subvencij in posojil iz državnega oziroma občinskega proračuna, država pa tudi s finančnim inženiringom.«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Prejemniki sredstev iz prvega odstavka za izvajanje finančnega inženiringa sta javni sklad ali SID - Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d., Ljubljana.«.

Peti odstavek se črta.

21. člen

V 106.g členu se za dosedanjim besedilom, ki postane prvi odstavek, dodata nova drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

»(2) Neposredni proračunski uporabnik, ki namerava v skladu s 106.f členom tega zakona zagotoviti sredstva za izvajanje finančnega inženiringa, mora pred sklenitvijo sporazuma o financiranju pridobiti soglasje vlade najmanj glede naslednjih ključnih elementov finančnega inženiringa:

- namen in cilji finančnega inženiringa ter kazalniki za spremljanje teh ciljev;
- skupen obseg sredstev finančnega inženiringa in znesek proračunskih sredstev;
- način in oblika izvajanja finančnega inženiringa;
- naložbena strategija;
- program vplačil in porabe vseh sredstev finančnega inženiringa;
- način in delež uporabe presežkov in način in delež udeležbe pri primanjkljaju finančnega inženiringa;
- rok za vračilo proračunskih sredstev;
- način in rok rednega prenehanja finančnega inženiringa;
- način predčasnega prenehanja finančnega inženiringa;
- spremljanje izvajanja in poročanje;
- način izvajanja nadzora.

(3) Ključni elementi iz prejšnjega odstavka se opredelijo v sporazumu o financiranju.«

22. člen

V 106.j členu se v prvem odstavku za drugo alinejo doda nova tretja alineja, ki se glasi:

»– če se dodelijo sredstva za izvajanje finančnega inženiringa iz prvega odstavka 106.f člena tega zakona, ali«.

Dosedanja tretja alineja postane četrta alineja.

Drugi odstavek se črta.

23. člen

106.k člen se spremeni tako, da se glasi:

»106.k člen
(obveznost poročanja)

(1) Neposredni proračunski uporabnik, ki je v skladu s 106.f členom tega zakona zagotovil sredstva za izvajanje finančnega inženiringa, pripravi poročilo o izvajanju finančnega inženiringa in ga za potrebe zaključnega računa proračuna predloži ministrstvu, pristojnemu za finance, do 10. februarja za preteklo leto. Poročilo vsebuje najmanj:

- število opravljenih poslov in višina plasiranih sredstev v posameznem letu in kumulativno;
- primerjavo realizacije glede na program vplačil in porabe vseh sredstev finančnega inženiringa, opisno predstavitev doseganja ciljev iz ključnih elementov finančnega inženiringa v preteklem letu in kumulativno za obdobje izvajanja finančnega inženiringa, pojasnilo odmikov od načrtovanega izvajanja finančnega inženiringa ter predstavitev načrtovanih in izvedenih aktivnosti, s katerimi se odmiki odpravljajo;
- oblikovane rezervacije, popravki vrednosti in odpisi na dan 31. decembra;
- število in skupna višina terjatev v insolventnih postopkih na dan 31. decembra;
- znesek in število dokončnih odpisov terjatev.

(2) Poročilo iz prejšnjega odstavka tega člena neposredni proračunski uporabnik zagotavlja do zaključka izvajanja finančnega inženiringa.«.

24. člen

V 107. členu se v napovednem stavku besedilo »denarno kaznijo od 500.000 tolarjev do 1,500.000

V 1. točki in 2. točki se beseda »deseti« obakrat nadomesti z besedo »enajsti«.

očki se besedilo »84. člena« nadomesti z besedilom »87. člena«, besedilo »85. člena« pa z besedilom »88. člena«.

25. člen

V 108. členu se v dosedanjem besedilu, ki postane prvi odstavek, v napovednem stavku besedilo

V 9. točki se za besedo »proračuna« doda besedilo »ter drugega prejemnika sredstev državnega proračuna«, beseda »prvi« pa se nadomesti z besedo »drugi«.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

26. člen
(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati 71. člen Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2025 in 2026 (Uradni list RS, št. 104/24 in 17/25 – ZFO-1E).

27. člen

(prehodna določba glede obveščanja o obveznostih iz sodnih ali upravnih odločb in poravnav)

Nov 52.a člen zakona se začne uporabljati 1. 1. 2027.

28. člen

(prehodna določba glede finančnega inženiringa, ki se je že začel izvajati)

Za finančni inženiring, za katerega so bila proračunska sredstva za izvajanje finančnega inženiringa zagotovljena do uveljavitve tega zakona, se, razen določb glede obveznosti poročanja, uporablja Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O, 76/23, 24/25 – ZFisP-1 in 39/25).

29. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV PO ČLENIH

K 1. členu:

Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O, 76/23, 24/25 – ZFisP-1 in 39/25; v nadaljnjem besedilu: ZJF) v 3. členu v prvem odstavku opredeljuje posamezne izraze. S tem členom se med pomene izrazov dodaja izraz »ukrep«, kot posebna kategorija izdatkov, ki se izkazuje v proračunskih dokumentih. Glede na to, da se v tretji del proračuna uvrščajo tudi ukrepi, je smiselno, da so ti opredeljeni že v zakonu, ki ureja javne finance, in ne zgolj v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna Republike Slovenije za posamezno leto.

Definicija zadolževanja v dosedanji 18. točki ni zadostna z vidika zadolževanja javnega sektorja na ravni države (javni zavodi, javni gospodarski zavodi, javni skladi in agencije ter pravne osebe v več kot 50-odstotnem lastništvu države), ki ga podrobneje ureja 87. člen ZJF. Na podlagi 87. člena ZJF je bila sprejeta Uredba o postopkih in pogojih pri zadolževanju in izdajanju poroštev pravnih oseb iz 87. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 2/25). Navedena uredba poleg potencialnih obveznosti, ki nastanejo z izdajo poročstva pravnih oseb javnega sektorja drugim pravnim osebam, kot zadolževanje šteje najem posojila ali kredita, izdajo dolžniških vrednostnih papirjev, finančni najem, dolgoročni blagovni kredit in izposajo prostih denarnih sredstev med povezanimi družbami. S tem členom se zato definicija zadolževanja spreminja na način, da zadolževanje opredeli kot izdajo dolžniških vrednostnih papirjev ali črpanje sredstev iz posojil in drugih instrumentov zadolževanja. Glede na navedeno spremenjeno definicijo zadolževanja se redakcijsko posodablja (nepotreben del besedila se črta) tudi definicija likvidnostnega zadolževanja (dosedanja 19. točka).

Računsko sodišče Republike Slovenije je ob reviziji predloga zaključnega računa proračuna za leto 2022 opozorilo, da obstoječa zakonska ureditev ne omogoča enoznačne razvrstitve določenih finančnih poslov bodisi med intervencije bodisi med zadolževanje. Med definicije zakona se zato dodaja tudi intervencije države na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev in določijo se vrste poslov, s katerimi lahko država intervenira na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Besedilo nove 21. točke skoraj v celoti sledi besedilu, ki ga določa veljavni 83. člen ZJF, pri čemer ohranja zgolj posle nakupov in prodaj vrednostnih papirjev, kar vključuje tudi program začasnih prodaj obveznic Republike Slovenije za namen zagotavljanja likvidnosti državnih vrednostnih papirjev.

Ta člen naslavlja tudi priporočilo Računskega sodišča Republike Slovenije v preteklih revizijah zaključnega računa proračuna Republike Slovenije (npr. za leto 2021), da naj se pripravi ustrezna pravna podlaga, s katero se določi izkazovanje izdatkov, namenjenih financiranju ukrepov finančnega inženiringa. V skladu z navedenim se med pomene izrazov dodaja nova oziroma posodobljena definicija finančnega inženiringa. Finančni inženiring je opredeljen kot ukrep finančne podpore države za spodbujanje razvojnih programov in uresničevanje prednostnih nalog države, s katerim se zagotavljajo sredstva predvsem malim in srednjim gospodarskim družbam za izvedbo projektov in ki so financirani tudi z neproračunskimi sredstvi. Proračunska sredstva za izvajanje finančnega inženiringa so oblika finančne naložbe. Na ta način se širijo nameni, ki jih država po trenutni ureditvi lahko spodbuja na ta način, saj se opušča omejitve na spodbujanje tehnološko razvojnih projektov, ki se je v praksi izkazala za nesorazmerno omejujočo, še posebej v primerih, ko želi država na sicer zelo volatilnem trgu intervenirati z ukrepom za spodbujanje likvidnosti gospodarstva in podobno. V skladu s priporočilom Računskega sodišča Republike Slovenije nova definicija med drugim jasno določa, da so proračunska sredstva za izvajanje finančnega inženiringa z vidika neposrednega uporabnika proračuna, ki ta sredstva zagotovi, oblika finančne naložbe. Ta sredstva se bodo v poslovnih knjigah izkazovala kot druge finančne naložbe države (ne pa npr. kot kapitalske naložbe, posojila,...). S proračunskega vidika gre za sredstva, ki se bodo izkazovala v računu finančnih terjatev in naložb države (t. i. bilanca B). Proračunska sredstva za izvajanje finančnega inženiringa prejemnik teh sredstev v skladu z 18. členom Uredbe o postopku, merilih in načinih dodeljevanja sredstev za spodbujanje razvojnih programov in prednostnih nalog (Uradni list RS, št. 56/11; v nadaljnjem besedilu: Uredba) uporabi za nakazila končnim

prejemnikom sredstev in za kritje drugih upravičenih izdatkov (npr. stroškov upravljanja). Nadomestilo za upravljanje (za kritje stroškov upravljanja) v skladu z 22. členom Uredbe ne sme presegati 2 % razpoložljivih sredstev za izvajanje finančnega inženiringa, v praksi pa se lahko obračunava v obliki dogovorjene provizije ali na podlagi dejanskih stroškov. Kljub temu, da ima nadomestilo za upravljanje značaj nepovratnih sredstev, je to vključeno v končni rezultat finančne naložbe države in se zato s proračunskega vidika izkazuje kot del finančne naložbe v računu finančnih terjatev in naložb države. Na drugi strani so na primer prihodki od obresti na vplačana proračunska sredstva države prav tako vključeni v končni rezultat finančne naložbe države. Ob vplačilu sredstev države za izvajanje finančnega inženiringa ni mogoče zanesljivo oceniti nadomestila za upravljanje za vsako posamezno proračunsko leto, v katerem se bo finančni inženiring izvajal, saj se stroški upravljanja v praksi ugotavljajo oziroma obračunavajo periodično (npr. mesečno ali letno). Poleg tega država evidentira poslovne dogodke na podlagi načela denarnega toka, zato bi bilo s proračunskega vidika nesorazmerno, da bi bil v letu vplačila sredstev države za izvajanje finančnega inženiringa del, ki bo namenjen za kritje stroškov upravljanja, izkazan v izkazu prihodkov in odhodkov (t. i. bilanca A).

K 2. členu:

V prvem odstavku 5. člena ZJF je določeno, da se z zakonom o izvrševanju državnega proračuna določi obseg zadolževanja in vseh predvidenih poroštev države ter obseg zadolžitve javnega sektorja na ravni države v posameznem letu, drugi elementi, ki jih določa ta zakon, in posebna pooblastila vladi in ministrstvu, pristojnemu za finance, pri izvrševanju proračuna za posamezno leto. Glede na to, da se z zakonom o izvrševanju državnega proračuna za posamezno leto določi predviden obseg novo izdanih poroštev v posameznem letu, je v izogib morebitnemu napačnemu razumevanju določbe smiselno in potrebno tudi v ZJF poudariti, da se določi obseg predvidenih novo izdanih poroštev.

K 3. členu:

Ta člen posodablja definicijo sestavin računa finančnih terjatev in naložb z najnovejšo terminologijo glede sestavin letnih poročil proračuna, proračunskih uporabnikov in drugih oseb javnega prava, ki jih podrobneje določa Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23 in 81/24). Ta med drugim določa, da je izraz »finančna naložba« nadpomenka izrazov kapitalski delež (kapitalska naložba), skupna vlaganja in druge finančne naložbe.

K 4. členu:

S tem členom se v povezavi z novo opredelitvijo ukrepa v prvem odstavku 3. člena ZJF spreminja tudi 12. člen ZJF. Tako se jasno določa, da se v tretjem delu proračuna izkazujejo vsi načrtovani izdatki proračuna po projektih ali programih najmanj za prihodnja štiri leta. Pri ukrepu je nekoliko drugače, saj ukrep praviloma nima vnaprej določenega trajanja, ki bi bilo omejeno z datumom začetka in konca. Posledično se v načrtu razvojnih programov pri ukrepih izkazujejo načrtovani izdatki proračuna za prihodnja štiri leta. V primeru, kadar je ukrep omejen na krajše obdobje od štirih let, je to obdobje temu ustrezno lahko tudi krajše, v nobenem primeru pa se ne more na ukrepih načrtovati izdatkov za obdobje daljše od štirih let. S predlagano dopolnitvijo se določa tudi, da morajo biti tudi za projekte izkazani viri financiranja za njihovo celovito izvedbo.

K 5. členu:

S tem členom se iz naslova podpoglavja 3.2. črta besedilo »načrtov delovnih mest in načrta nabav«, saj navedenih dveh dokumentov ZJF ne ureja več, in sicer niti v podpoglavju 3.2., niti na noben drugem mestu.

K 6. členu:

S predlagano dopolnitvijo se za ukrep določa, da mora biti ta, poleg programa ali projekta neposrednega uporabnika, pri pripravi skupnega načrta razvojnih programov usklajen z dokumenti dolgoročnega razvojnega načrtovanja in s proračunskim memorandumom. Doslej je ta zahteva veljala zgolj za program ali projekt.

K 7. členu:

S tem členom se določa črtanje dosedanje ureditve, po kateri lahko Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) oziroma župan z ukrepi začasnega zadržanja izvrševanja proračuna predlaga podaljšanje pogodbenih rokov plačil. Ker plačilne roke za proračunske uporabnike določa letni zakon, ki ureja izvrševanje proračuna Republike Slovenije za posamezno leto na način, da plačilni rok ne sme biti daljši od 30 dni, in ker tudi zakon, ki ureja zamude pri plačilih, plačilne roke določa smiselno enako, je možnost podaljšanja pogodbenih rokov plačil sporna. Ureditev pa ni sporna samo iz tega razloga ampak tudi zato, ker je nedopustno, da bi izvajalci ali dobavitelji svojo pogodbeno obveznost v celoti izpolnili, država pa bi imela pravno podlago, na podlagi katere bi plačilo lahko odložila. V zvezi z zadevno problematiko je treba pojasniti, da se dosedanja 2. točka prvega odstavka 40. člena ZJF v praksi ni uporabljala.

K 8. členu:

ZJF v 41. členu določa, da v primeru, če se po sprejemu proračuna sprejme zakon ali odlok, na podlagi katerega nastanejo nove obveznosti za proračun, vključi vlada oziroma župan te obveznosti v proračun in določi obseg izdatkov za ta namen v okviru večjih pričakovanih prejemkov in obsega zadolžitve, ki je določen s proračunom ali s prerazporeditvijo sredstev v okviru možnih prihrankov sredstev. Ob upoštevanju ustavnega načela, ki zahteva, da morajo biti prihodki in izdatki proračunov države srednjeročno uravnoteženi brez zadolževanja ali pa morajo prihodki presežati izdatke, in vseh ostalih fiskalnih pravil, ki države članice omejujejo tako na izdatkovni strani kot tudi pri zadolževanju, ureditev ni več ustrezna. Posledično se s tem členom črta možnost, da bi se v primeru, če se po sprejemu proračuna sprejme zakon ali odlok, na podlagi katerega nastanejo nove obveznosti za proračun, te obveznosti financirale v okviru večjih pričakovanih prejemkov in obsega zadolžitve. Navedeno pomeni tudi, da bo sredstva za tovrstne primere mogoče zagotoviti le s prerazporeditvijo sredstev v okviru možnih prihrankov sredstev, v kolikor pa tudi to ne bi bilo mogoče, bo potrebno pripraviti rebalans proračuna.

K 9. členu:

Splošna proračunska rezervacija je eden od instrumentov vlade oziroma župana, ki mogoča nemoteno izvrševanje proračuna. Med izvrševanjem proračuna pogosto nastanejo okoliščine, ki povzročijo nastanek novih obveznosti za državo ali občino v breme proračuna, pri tem pa sredstva v proračunu za te namene niso načrtovana, kljub temu pa je obveznost treba plačati. Obseg sredstev v splošni proračunski rezervaciji je treba pri pripravi predloga proračuna načrtovati enako, kot velja za vse ostale proračunske izdatke. Ker je splošna proračunska rezervacija v proračunu posebej prikazana na svoji proračunski postavki, to omogoča, da je jasno razviden obseg pravic, ki jih lahko vlada oziroma župan med letom samostojno razporedita za nove nepredvidene ali premalo predvidene namene. Zakon določa tudi maksimalno višini splošne proračunske rezervacije in določa, da nerazporejene pravice porabe na tej proračunski postavki ne smejo presežati 2 % prihodkov iz izkaza prihodkov in odhodkov. To pomeni, da v predlogu proračuna ter v sprejetem proračunu načrtovane pravice porabe na tej proračunski postavki ne smejo presežati navedenega obsega. Ob upoštevanju navedenih omejitev povezanih s splošno proračunsko rezervacijo se s tem členom v drugem odstavku 42. člena ZJF črta zahteva, na podlagi katere bi se smela sredstva proračunske rezervacije porabljeni zgolj za tiste namene, ki jih pri pripravi proračuna ni bilo mogoče načrtovati. Dokazovanje, katera sredstva je bilo mogoče ob pripravi proračuna načrtovati in katera ne, predvsem pa, ker iz zakona jasno izhaja, da je sredstva proračunske rezervacije dopustno porabiti tudi za namene, za katere se med letom izkaže, da niso zagotovljena v zadostnem obsegu, se je izkazalo za problematično, in sicer predvsem iz razlogov, ker kriteriji za presojo v zakonu niso določeni. Namen proračunske rezervacije je, da se s tem institutom zagotovi nemoteno izvrševanje proračuna v tekočem letu, pri tem pa se mora, enako kot velja za vsa ostala proračunska sredstva, tudi ta sredstva porabljeni samo za izvajanje obveznosti, ki so določene z zakoni. V kolikor bi zasledovali striktno zahtevo, da je treba vse v naprej znane izdatke proračuna točno načrtovati, ne bi potrebovali zakonskih določb, ki omogočajo prerazporejanje sredstev. Pri tem pa obstajajo zakonske podlage, po katerih je dopustno del sredstev, ne glede na možnost, da bi se ob

pripravi proračuna lahko načrtovala v zadostnem obsegu, prerazporediti, to pa se na podlagi zakona dopušča neposrednim proračunskim uporabnikom, predlagateljem finančnih načrtov, Ministrstvu za finance in tudi vladi. Na enak način se prerazporeditve določa tudi z odlokom, s katerim se sprejme proračun občine. Pri teh prerazporeditvah zakonske zahteve po dokazovanju, da sredstev pri pripravi proračuna ni bilo mogoče načrtovati, ni, kljub temu, da se te prerazporeditve na letnem nivoju opravijo v bistveno večjem obsegu, kot je dopusten obseg celotne splošne proračunske rezervacije.

K 10. členu:

Veljavni ZJF določa, da se sredstva v proračunsko rezervo izločajo vsak mesec, dokončno pa po zaključnem računu proračuna za preteklo leto. S predlaganim členom se ureditev ohranja, hkrati pa se dodaja tudi možnost četrletnega izločanja sredstev. Pomembno je, da se sredstva izloča v takšnem obsegu, da se do konca leta izločijo na račun proračunske rezerve vsa načrtovana sredstva.

S predlaganim členom se spreminja tudi osnova za določanje odstotka proračunske rezerve, o kateri odloča vlada, in višina odstotka le-te.

Veljavni zakon določa, da o uporabi sredstev proračunske rezerve v posameznem primeru do višine 2 % v proračunu načrtovane proračunske rezerve odloča vlada na predlog ministra, pristojnega za finance. Ob upoštevanju:

- da proračunska rezerva deluje kot proračunski sklad,
- da se na proračunski sklad izločajo integralna sredstva,
- da se sredstva na proračunskem skladu prenašajo v naslednje leto in
- da se pri pripravi proračuna upošteva neporabljena sredstva proračunskega sklada,

je smiselno, da ima vlada pravico odločati o uporabi razpoložljivih sredstev proračunskega sklada in da ureditev ni vezana na obseg sredstev, načrtovan za izločanje na proračunski sklad. Kot že pojasnjeno, se pri pripravi proračuna obseg sredstev za naravne nesreče načrtuje ob upoštevanju že natečenih sredstev proračunskega sklada. Če se ob pripravi proračuna (praviloma iz razloga, ker se v tistem letu ni zgodila naravna nesreča) ocenjuje, da ima proračunski sklad zadosten obseg razpoložljivih sredstev, se ob pripravi proračuna, na posebni namenski postavki za izločanje na proračunski sklad proračunske rezerve, načrtujejo sredstva v manjšem obsegu. V praksi se izkazuje problem z zagotovitvijo zadostnega obsega sredstev predvsem v povezavi z zagotavljanjem sredstev na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg in 117/22; v nadaljnjem besedilu: ZVNDN). ZVNDN v 116. členu določa, da se iz državnega proračuna med drugim zagotavljajo sredstva za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Iz proračuna Republike Slovenije se na teh podlagah zagotavljajo sredstva za financiranje upravnih, strokovnih, nadzornih in drugih nalog varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki so v državni pristojnosti, prav tako pa tudi za kritje stroškov neodložljivih nalog zaščite, reševanja in pomoči za zaščito zdravja in življenja ljudi, živali, premoženja in okolja. Praviloma je treba sredstva zagotoviti nemudoma, v primerih večjih naravnih nesreč in hkratnem manjšem obsegu pravic porabe v sprejetem proračunu 2 % v proračunu načrtovane proračunske rezerve ne zadoščata. Glede na navedeno je smiselno, da se obseg sredstev, o porabi katerih odloča vlada, veže na razpoložljiva sredstva proračunskega sklada proračunske rezerve in ne na v proračunu načrtovano proračunsko rezervo. Hkrati se določa tudi višji odstotek razpoložljivih sredstev, o katerih ima vlada pravico odločati, in sicer v višini 10 % razpoložljivih sredstev proračunskega sklada proračunske rezerve. Razlog za navedeno povečanje odstotka izhaja predvsem iz obsežnosti naravnih nesreč, ki se dogajajo v zadnjih letih zaradi podnebnih sprememb. Pri zagotavljanju pomoči iz državnega proračuna ob naravni nesreči je nujno, da pravne podlage upoštevajo možnost, da se mora vlada na tovrstne dogodke odzvati nemudoma in takoj. Ker kljub predlagani spremembi določbe še vedno ostaja v veljavi zakonska zahteva, da o uporabi sredstev vlada obvešča Državni zbor s pisnimi poročili in ker je sredstva proračunskega sklada proračunske rezerve dopustno porabiti samo za namene, ki so jasno določeni z zakonom in pomenijo prvo reševanje po naravni nesreči oziroma pomoč pri odpravi posledice naravne nesreče, je bojazen o nenamenski porabi sredstev odveč. Prav tako je treba upoštevati, da tako ZVNDN kot tudi Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07,

102/07, 40/12 – ZUJF, 17/14, 163/22, 18/23 – ZDU-10, 88/23, 95/23 – ZIUOPZP in 117/23 – ZIUOPZP-A; v nadaljnjem besedilu: ZOPNN) določata pogoje za dodeljevanje in postopek v tej zvezi, na podlagi česar je mogoče zavzeti stališče, da posebni zakoni niso potrebni, razen, če se z njimi ureja odpravo posledic škode drugih nesreč, ki jih povzročijo naravne sile in ekološke nesreče, saj te nesreče niso zajete v ZOPNN.

K 11. členu:

Na enak način kot se določa dinamika za izločanje na proračunski sklad proračunske rezerve na državni ravni, se ureditev določa tudi za občine. Pobuda za zadevno spremembo je bila posredovana s strani občin z utemeljitvijo, da občine večinoma izločajo sredstva v proračunsko rezervo v večjih časovnih intervalih. Sprememba ohranja zmožnost mesečnega izločanja pri večjih proračunih, hkrati pa določa pravno podlago za občine, ki želijo izločati v širšem razponu.

K 12. členu:

Predlagana določba določa obveznost neposrednih uporabnikov proračuna, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, da pred plačilom obveznosti, ki izhajajo iz pravnomočnih sodnih odločb, dokončnih upravnih odločb ali poravnjav in so višje od 200 evrov, pri Finančni upravi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: davčni organ) preverijo, ali ima upravičenec do izplačila neporavnane zapadle obveznosti iz naslova obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo. Navedeno preverjanje ni potrebno v primerih, ko se obveznost plačila nanaša na prejemek, ki v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, šteje za dohodek iz delovnega razmerja¹, in sicer ne glede na znesek te obveznosti. Na te prejeme namreč davčni organ lahko poseže z izvršbo na denarne prejeme na podlagi podatkov, s katerimi že razpolaga, zato preverjanje ni smiselno in bi predstavljalo dodatno administrativno obremenitev. Tak primer so na primer izplačila pokojnin Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije na podlagi dokončnih upravnih odločb, pri čemer gre za množična izplačila.

Če se pri preverjanju ugotovi, da je upravičenec do izplačila t. i. davčni dolжник, zavezanec za izplačilo vsaj deset dni pred nameranim izplačilom obvesti davčni organ o obstoju obveznosti plačila in mu sporoči podatke o svoji obveznosti, ki jih davčni organ potrebuje za izterjavo obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti.

Nadalje je izjema določena za postopke, kjer zavezanca za izplačilo zastopa Državno odvetništvo Republike Slovenije. V teh primerih Državno odvetništvo Republike Slovenije izvede preverjanje in obveščanje davčnega organa, razen če obstoje ovire zaradi katerih izterjava obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti iz tega izplačila ni mogoča.

Davčni organ v okviru (davčne) izvršbe izterjuje tako davčne kot tudi nedavčne obveznosti. Izvršba se začne, če obveznost ni plačana v rokih.² Predmet izvršbe je lahko vsako dolžnikovo premoženje ali premoženjska pravica, če ni z zakonom izvzeta iz izvršbe ali je izvršba nanje omejena.³ Davčni organ je dolžan uporabiti tista sredstva izvršbe, ki so glede na okoliščine primera sorazmerna znesku dolga, ki ga je treba izterjati, pri tem pa je dolžan upoštevati osebno dostojanstvo dolžnika in poskrbeti, da je izvršba zanj čim manj neugodna.⁴

¹ 37. člen Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22, 131/23 – ZORZFS, 104/24, 22/25 – ZZZRO-1 in 40/25 – ZINR).

² 143. člen Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPdve, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, 109/23 – odl. US, 131/23 – ZORZFS in 100/24, v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2).

³ 144. člen ZDavP-2.

⁴ 142. člen ZDavP-2.

Eno izmed sredstev izvršbe je tudi izvršba na dolžnikovo denarno terjatev, torej na terjatev, ki jo ima dolžnik do svojega dolžnika, v konkretnem primeru do neposrednih uporabnikov proračuna, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije oziroma Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.⁵ To sredstvo izvršbe se šteje za milejše sredstvo izvršbe, saj je poseg v sfero zavezanca načeloma manjši, kot npr. pri izvršbi na premoženje oziroma še toliko bolj pri izvršbi na nepremičnine.

S predlagano določbo se pravzaprav določa obveščanje davčnega organa o terjatvah dolžnika do države. V tem kontekstu je treba izpostaviti temeljno določbo, ki ureja obveznost dajanja podatkov davčnemu organu, to je 39. člen ZDavP-2. Na podlagi tega člena morajo vse osebe, ki so dolžne voditi poslovne knjige in evidence v skladu z zakonom, te voditi tudi za namene pobiranja davkov, davčnemu organu pa dati na razpolago vse podatke in mu omogočiti vpogled v vso dokumentacijo, ki jo vodijo. Dolžnost dajanja podatkov (posredovanja podatkov ali vpogleda v podatke) imajo poleg zavezancev za davek tudi druge osebe, ki razpolagajo s podatki (na primer nosilci javnih pooblastil). Pridobivanje podatkov poteka različno, lahko avtomatično, če sta tak način dajanja podatkov in vrsta zahtevanih podatkov določena z zakonom, na zahtevo, če zakon drugače ne določa, lahko pa tudi na kraju samem.

Dosedanji način pridobivanja podatkov o terjatvah je omejen, zato se ureja obveščanje o denarnih terjatvah, ki jih ima dolžnik do neposrednega uporabnika proračuna, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije ali Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, ki morajo izplačati ta sredstva. Pogoji, da davčni organ pravočasno in s tem učinkovito poseže na denarne terjatve dolžnika, je pravočasna seznanitev o obstoju terjatve, njeni višini in zapadlosti.

Tudi Računsko sodišče Republike Slovenije je v Revizijskem poročilu o uspešnosti izterjave davka od dobička pravnih oseb opozorilo na precejšnje število davčnih dolžnikov, ki prejemajo nakazila iz javnih sredstev, ki niso izvzeta iz davčne izvršbe.

V zvezi s tem gre izpostaviti, da je treba s proračunskimi sredstvi ravnati gospodarno in učinkovito. Gospodarno pa tudi racionalno zagotovo ni ravnanje, na podlagi katerega se dolžnikom, ki so hkrati upniki, izplačuje denarne zneske, sami pa svojih obveznosti ne izpolnijo. Predlagana rešitev bo tako preprečila, da bo neposredni uporabnik proračuna, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije oziroma Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije poravnal svoje obveznosti neposredno dolžniku, zoper katerega se vodi postopek davčne izvršbe. Zato je zasledovani cilj legitim, to je stvarno upravičen, sredstvo pa primerno, saj zakonodajalec nima na izbiro drugega enako učinkovitega sredstva.

Ne glede na zasledovanje cilja, tj. večje učinkovitosti pobiranja obveznih dajatev in drugih nedavčnih obveznosti, ki jih izterjuje davčni organ, pa je treba spoštovati tudi načelo socialne države in eksistenco dolžnika. Ne glede na to, da bo davčni organ obveščen o nameravanih izplačilih, višjih od 200 evrov, izvršbe v skladu z veljavnimi pravili ZDavP-2 ne bo vodil za izplačila, ki po svoji naravi sodijo med denarne prejemke, ki so izvzeti iz davčne izvršbe v skladu s 159. členom ZDavP-2⁶.

⁵ V skladu s 173. členom ZDavP-2 se dolžniku s sklepom zarubi terjatev, ki jo ima do svojega dolžnika do višine njegove obveznosti, dolžnikovemu dolžniku pa naloži, da zarubljeni znesek terjatve plača na predpisane račune. Pri tem ni sporno, da je predmet rubeža lahko tudi terjatev, ki jo ima dolžnik do Republike Slovenije (glej npr. sodbo Upravnega sodišča RS, št. I U 2607/2017-8).

⁶ Iz davčne izvršbe so izvzeti:

1. prejemki iz naslova zakonite preživnine in odškodnine za izgubljeno preživnino zaradi smrti tistega, ki jo je dajal;
2. invalidnina za telesno okvaro po predpisih o invalidskem zavarovanju;
3. prejemki iz naslova denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka po zakonu, ki ureja socialno varstvene prejemke;
4. prejemki iz naslova starševskega dodatka, pomoči ob rojstvu otroka, otroškega dodatka, dodatka za veliko družino in dodatka za nego otroka po zakonu, ki ureja družinske prejemke;
5. prejemki iz naslova štipendije in pomoči učencem in študentom ter plačilo za opravljeno obvezno praktično delo v vzgojno izobraževalnem procesu;
6. nadomestilo za invalidnost po zakonu, ki ureja socialno vključevanje invalidov;
7. sredstva za nego in pomoč, ki se v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, ne upoštevajo kot dodatek pri prejemniku tega prejemka;

V zvezi s postopki, v katerih zavezanca za izplačilo zastopa Državno odvetništvo Republike Slovenije, ta člen v tretjem odstavku določa izjemo glede obveščanja davčnega organa, kadar veljajo posebna pravila za izplačila na podlagi pravičnega zadoščenja prisojenega pritožniku pred Evropskim sodiščem za človekove pravice (v nadaljevanju: ESČP) na podlagi prijateljskih poravnav ali enostranskih izjav pred ESČP. Če je odškodnina določena s sodbo ESČP in je dolg povezan z ugotovljeno kršitvijo Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) in njenih protokolov, v nobenem primeru ni dopustno poseči na pravično zadoščenje. Če dolg ni povezan z ugotovljeno kršitvijo Konvencije, je dopustno na pravično zadoščenje poseči, če je pravično zadoščenje prisojeno za premoženjsko škodo. Če je prisojeno za stroške, je poseg dopusten zgolj, če se s tem ne ogrozi plačila odvetniku. Če se pritožnik strinja, da naj se s posegom v pravično zadoščenje poravnajo njegovi dolgovi, je poseg dopusten. Pri prijateljski poravnavi je poseg v pravično zadoščenje dopusten le, če se pritožnik z njim strinja. V izplačilo, ponujeno v enostranski izjavi, pa se ne posega.

Način preverjanja podatkov o davčnih dolžnikih, obveščanja davčnega organa o obveznosti do izplačila in sporočanja podatkov, ki so potrebni za izterjavo, bo določen v podzakonskem aktu. V ta namen bo davčni organ zagotovil tehnične pogoje z naborom podatkov, potrebnih za izterjavo.

K 13. členu:

Ta člen naslavlja priporočila Računskega sodišča Republike Slovenije, ki je v reviziji predloga zaključnega računa proračuna za leto 2022 opozorilo na potrebo po jasni in enotni razmejitvi tovrstnih poslov bodisi kot zadolževanje bodisi kot intervencije. Sprememba omogoča enoznačno razvrstitev določenih finančnih poslov bodisi med intervencije bodisi med zadolževanje.

Republika Slovenija je kot izdajatelj vrednostnih papirjev na trgu dolžna zagotoviti ukrepe za nemoteno delovanje in likvidnost trga. Ta člen zagotavlja pravno podlago za odzivanje države na motnje ali nestabilnosti na trgu državnih vrednostnih papirjev, kot tudi za zagotavljanje likvidnosti državnih vrednostnih papirjev, kamor spada tudi program začasne prodaje obveznic Republike Slovenije.

K 14. členu:

Ta člen naslavlja ugotovitve Računskega sodišča Republike Slovenije v preteklih revizijah zaključnega računa proračuna Republike Slovenije, da ZJF ne opredeljuje pojma "izdano poroštvo". Slednje je pomembno za zagotavljanje skladnosti letnega obsega izdanih poroštev države z določenim največjim letnim obsegom izdanih državnih poroštev po vsakoletnem zakonu o izvrševanju državnega proračuna.

S tem členom se opredeli pojem »izdano poroštvo« na način, da se določi, da je poroštvo izdano s sklenitvijo poroštvne pogodbe, izdajo poroštvne izjave ali neposredno z uveljavitvijo zakona, s katerim

8. prejemki od občasnega dela invalidov, ki niso v delovnem razmerju in so vključeni v programe po predpisih, ki urejajo socialno varstvo, in po predpisih, ki urejajo zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov;

9. denarna sredstva pomoči potrebnim, ki jih zagotavljajo humanitarne organizacije, ki imajo tak status po zakonu, ki ureja humanitarne organizacije;

10. oskrbnine in enkratni prejemki ob prvi namestitvi otroka v rejniško družino po zakonu, ki ureja izvajanje rejniške dejavnosti;

11. sredstva, pridobljena za odpravo posledic naravnih nesreč ali škode na podlagi predpisov, ki urejajo odpravo naravnih nesreč;

12. nepovratna denarna sredstva in denarna sredstva, pridobljena na podlagi ugodnih posojil ali poslov z jamstvi, ki se štejejo kot oblike državnih pomoči po zakonu, ki ureja pomoč družbam v težavah, razen kadar so sredstva pridobljena v zvezi z opravljanjem dejavnosti, kakor je določena v 46. členu Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US in 50/14), ali v zvezi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, kakor je določena v 69. členu Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US in 50/14);

13. denarna sredstva, prejeta iz naslova aktivne politike zaposlovanja, vključevanja v storitvi za trg dela in zaradi iskanja zaposlitve po zakonu, ki ureja trg dela;

14. denarna sredstva, ki jih izplača Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije po zakonu, ki ureja Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije, razen nagrade za preseganje kvote po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov;

15. prejemki iz naslova veteranskega dodatka po zakonu, ki ureja varstvo vojnih veteranov;

16. prejemki iz naslova invalidnine, dodatka za posebno invalidnost in invalidskega dodatka po zakonu, ki ureja vojne invalide;

17. denarna sredstva, prejeta iz naslova vključenosti osebe v ukrepe na področju socialnega varstva, po zakonu, ki ureja socialno varstvo.

se določi poroštvo, vendar le-ta ne predvideva sklenitve poroštvene pogodbe oziroma izdaje poroštvene izjave, in sicer v višini, kot jo določa poroštvena pogodba, poroštvena izjava ali zakon. Poroštvo je izdano takrat, ko je sklenjena poroštvena pogodba, izdana poroštvena izjava oziroma z dnem uveljavitve zakona.

S sprejemom zakonov o izdaji poroštev se je uvedel tudi pojem jamstva, ki pa se glede obveznosti Republike Slovenije ne razlikuje od pojma poroštev, zato se pod pojmom »izdano poroštvo« smatra tudi izdano jamstvo.

K 15. členu:

Drugi odstavek 90. člena ZJF določa, da se v računu financiranja izkažeta le razlika med prejemki in izdatki iz naslova likvidnostnega in kratkoročnega zadolževanja ter razlika med prejemki in izdatki iz naslova intervencij na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Kot je določeno v tretjem odstavku 8. člena Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2025 in 2026 (Uradni list RS, št. 104/24 in 17/25 – ZFO-1E; v nadaljnjem besedilu: ZIPRS2526), pride do zadolževanja iz naslova intervencij na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev le v primeru neizpolnitve pogodbenih obveznosti, ko v določenem roku ne pride do vračila začasno prodanega vrednostnega papirja.

Dosedanji četrti odstavek 90. člena ZJF naslavlja situacije, ko je potrebno takšno dolgoročno zadolžitev ponovno zmanjšati in je zato v istem letu potreben nakup istovrstnega vrednostnega papirja. Določa, da se nakup nadomestnega dolgoročnega vrednostnega papirja v nominalni vrednosti in vir sredstev za nakup vrednostnega papirja v enaki višini evidentira samo v bilanci stanja, v računu financiranja pa se konec leta izkaže le tisto zadolževanje iz naslova intervencij na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev, ki je v tem letu realizirano zaradi neizpolnitve pogodbenih obveznosti, vendar nadomestni nakup istovrstnega vrednostnega papirja v tem letu ni bil opravljen.

S tem členom se predlaga črtanje dosedanjega četrtega odstavka 90. člena ZJF, ker se ocenjuje, da je pri ponovnem nakupu istovrstnega vrednostnega papirja potrebna presoja z vidika upravičenosti takšnega nakupa. Morebitni ponovni nakup vrednostnega papirja se bo zato presojal po kriterijih upravljanja z dolgom v skladu z 82. členom ZJF, za evidentiranje pa bo zato uporabljena izjema iz prvega odstavka 8. člena ZIPRS2526.

K 16. členu:

Organ, pristojen za inšpekcijski nadzor, je v skladu z Uredbo o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/2003) že od 1. 1. 2004 Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna kot organ v sestavi Ministrstva za finance, naloge inšpekcijskega nadzora pa opravljajo proračunski inšpektorji, zaposleni v tem uradu. S tem členom se posledično spreminja navedba pristojnega organa v prvem in drugem odstavku 102. člena ZJF. Uporabljen je splošen izraz »urad, pristojen za nadzor proračuna«, ki je usklajen z enakim izrazom v 10. 2. poglavju ZJF.

K 17. členu

Proračunska inšpekcija nima svojega področnega zakona, zato je pri izdaji odločbe vezana na pravila Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb), ki določa dvomesečni rok za izdajo odločbe. Navedeni rok ne zadošča zahtevam izvajanja posebnega ugotovitvenega postopka proračunske inšpekcije in mu v primeru ugotovljenih nepravilnosti ni mogoče slediti. S tem členom se zato z novim četrtrim odstavkom 104. člena ZJF določi 6-mesečni rok za izdajo odločbe, ki je primerljiv na primer z rokom, ki velja za podobno zahtevne nadzore, ki jih opravlja Finančna uprava Republike Slovenije. V primeru, ko stranka v inšpekcijskem postopku ne predloži dokumentacije, ne da zahtevanih pojasnil oziroma ovira inšpekcijski nadzor, navedeni rok za izdajo odločbe ne velja.

K 18. členu:

Organ, pristojen za inšpekcijski nadzor, je v skladu z Uredbo o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/2003) že od 1. 1. 2004 Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna kot organ v sestavi Ministrstva za finance. S tem členom se posledično v 105. členu ZJF spreminja navedba organa, ki izda odločbo v inšpekcijskem nadzoru. Uporabljen je splošen izraz »urad, pristojen za nadzor proračuna«, ki je usklajen z enakim izrazom v 10. 2. poglavju ZJF.

K 19. členu:

S tem členom se črta obveščanje Računskega sodišča Republike Slovenije, saj so poročila proračunske inšpekcije od 1. 1. 2007 dalje javno objavljena na spletni strani pristojnega organa, to je Urada Republike Slovenije za nadzor proračuna. Posodablja se obveznost poročanja vlade Državnemu zboru Republike Slovenije na način, da se namesto polletnega poročanja določa letno poročanje. Načrti proračunske inšpekcije se namreč pripravljajo na letnem nivoju, zato polletno poročanje ne odraža realne slike opravljenega dela, predstavlja pa tudi dodatne administrativne obremenitve.

K 20. členu:

Ob upoštevanju nove definicije finančnega inženiringa v novi dvajseti točki prvega odstavka 3. člena ZJF se s tem členom v prvi odstavku 106.f člena ZJF prenese del vsebine dosedanjega četrtega odstavka in vsebina dosedanjega petega odstavka 106.f člena ZJF, ki se črta. V skladu z navedenim lahko država spodbuja razvojne programe in uresničuje prednostne naloge s finančnim inženiringom. S tem se širijo nameni, ki jih država po trenutni ureditvi lahko spodbuja na ta način, saj se opušča omejitve na spodbujanje tehnološko razvojnih projektov, ki se je v praksi izkazala za nesorazmerno omejujočo, še posebej v primerih, ko želi država na sicer zelo volatilnem trgu intervenirati z ukrepom za spodbujanje likvidnosti gospodarstva in podobno.

V četrtem odstavku 106.f člena ZJF se posodablja naziv prejemnika sredstev za izvajanje finančnega inženiringa, to je SID - Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d., Ljubljana. Kot potencialni prejemnik sredstev za izvajanje finančnega inženiringa se črta sklad, v katerem delež države ni večji od 49 odstotkov, saj se dodeljevanje sredstev tovrstnim prejemnikom v praksi ne izvaja in se ne namerava niti v prihodnje. Črta se pogoj, da prejemniki sredstev za izvajanje finančnega inženiringa ta sredstva uporabijo v skladu z načelom transparentnosti, saj to izhaja že iz splošnih načel ZJF. Transparentnost bo zagotovljena tudi preko zahtev za poročanje v ključnih elementih finančnega inženiringa, sporazumu o financiranju in novem prvem odstavku 106.k člena ZJF.

K 21. členu:

S tem členom se v novem drugem odstavku 106.g člena ZJF določa, da mora neposredni proračunski uporabnik, ki namerava v skladu s 106.f členom ZJF zagotoviti sredstva za izvajanje finančnega inženiringa, pred sklenitvijo sporazuma o financiranju pridobiti soglasje vlade najmanj glede taksativno naštetih ključnih elementov finančnega inženiringa. Ta zahteva je sicer določena v drugem odstavku 17. člena Uredbe.

Namene ter splošne in specifične cilje se opredeli glede na zaznane tržne vrzeli. Za posamezne cilje se določi kazalnike v obliki meril oziroma ciljnih vrednosti za spremljanje napredka in dosežkov. Navede se način in oblika izvajanja finančnega inženiringa v skladu s 16. členom Uredbe (na primer holdinški sklad, posojilni sklad, družba tveganega kapitala, ..., ki bo vzpostavljen/a kot pravna oseba ali poseben podračun). V naložbeni strategiji se predstavi struktura izvajanja instrumentov finančnega inženiringa, načrtovani finančni produkti, ciljne skupine končnih prejemnikov sredstev (npr. po sektorjih, po velikosti, po regijah), ciljni končni prejemniki sredstev, izvedbeni pogoji, pričakovane vrednosti multiplikatorja denarnih sredstev in drugi viri financiranja. V programu vplačil in porabe sredstev finančnega inženiringa se določijo roki za nakazilo sredstev in način zagotavljanja teh sredstev pri neposrednem proračunskem uporabniku, obdobje prve porabe sredstev, obdobje upravljanja sredstev s končnim rokom in ponovna uporaba sredstev. V zvezi z načinom uporabe presežkov in udeležbe pri primanjkljaju finančnega inženiringa se navede, ali gre za pari passu ali za asimetrično udeležbo ali za drugačen način uporabe presežkov in udeležbe pri primanjkljaju finančnega inženiringa. Določi se rok za vračilo proračunskih

sredstev in s tem povezani pogoji, kot so obresti in sankcije v primeru zamude. Pri določitvi načina in roka rednega prenehanja finančnega inženiringa se določi strategijo izstopa na ravni posameznega instrumenta finančnega inženiringa. Določijo se okoliščine in načina predčasnega prenehanja finančnega inženiringa v smislu politike prekinitve izvajanja finančnega inženiringa oziroma umika sredstev iz finančnega inženiringa. Za spremljanje izvajanja in poročanje se lahko že v ključnih elementih določi minimalni obseg podatkov, ki jih mora prejemnik sredstev za izvajanje finančnega inženiringa kadar koli dati na razpolago neposrednemu proračunskemu uporabniku, ki je vplačal sredstva. Določi se na primer, da mora prejemnik sredstev za izvajanje finančnega inženiringa zagotavljati podrobnejše podatke oziroma evidence o končnih prejemnikih sredstev po posameznih instrumentih finančnega inženiringa, po ciljnih skupinah ter časovno. Poročilo vključuje število končnih prejemnikov sredstev, višino prejetih sredstev po končnih prejemnikih, velikost končnega prejemnika sredstev, občino in regijo končnega prejemnika sredstev ter druge podatke. Vključuje tudi pojasnila vzrokov morebitnih odmikov od načrtovanega izvajanja finančnega inženiringa ter predstavitev načrtovanih in izvedenih aktivnosti, s katerimi se odmiki odpravljajo. Določijo se tudi roki za redno poročanje in hramba dokumentacije. Določi se način izvajanja nadzora nad porabo sredstev, ki lahko vključuje tudi zunanje izvajalce, druge organe ali institucije.

S sporazumom o financiranju, ki je sklenjen med neposrednim proračunskim uporabnikom in prejemnikom sredstev za izvajanje finančnega inženiringa, se celovito uredijo njune medsebojne pravice in obveznosti (glej 2. člen Uredbe). V novem tretjem odstavku 106.g člena ZJF je določeno, da se v sporazumu o financiranju med drugim opredelijo tudi ključni elementi finančnega inženiringa.

K 22. členu

S tem členom se v 106.j členu ZJF redakcijsko usklajujejo terminologija in sklici na ostale člene ZJF. V skladu s predlagano spremembo 106.f člena ZJF, da se kot potencialni prejemnik sredstev za izvajanje finančnega inženiringa črta sklad, v katerem delež države ni večji od 49 odstotkov, in glede na dejstvo, da se že po sedanji ureditvi javnim skladom in SID - Slovenski izvozni in razvojni banki, d.d., Ljubljana, sredstva za izvajanje finančnega inženiringa dodeljujejo na podlagi neposredne pogodbe (dosedanji drugi odstavek 106. člena ZJF), se s tem členom v prvem odstavku 106.j člena ZJF dopolnjuje in s tem celovito določi seznam situacij, ko se sredstva dodeljujejo na podlagi neposredne pogodbe. Posledično se črta vsebinsko ustrezen del dosedanjega drugega odstavka 106.j člena.

Seznam obveznih vsebin sporazuma o financiranju, ki je sklenjen med neposrednim proračunskim uporabnikom in prejemnikom proračunskih sredstev za izvajanje finančnega inženiringa, se na novo opredeljuje v novih drugem in tretjem odstavku 106.g člena ZJF. Glede na navedeno se črta dosedanji drugi odstavek 106.j člena ZJF.

K 23. členu:

S tem členom se posodablja obveznost poročanja o izvajanju finančnega inženiringa. Z novim prvim odstavkom 106.k člena ZJF je za finančni inženiring določeno poročanje, ki ga potrebuje ministrstvo, pristojno za finance, za pripravo zaključnega računa proračuna, vključno z rokom, ki je usklajen z drugimi roki za pripravo zaključnega računa proračuna v ZJF. Poročilo pripravi neposredni proračunski uporabnik, ki je zagotovil sredstva za izvajanje finančnega inženiringa, in ne več prejemnik sredstev za izvajanje finančnega inženiringa. Določena je tudi minimalna vsebina poročila. Neposredni proračunski uporabnik v poročilo vključi nerevidirane podatke prejemnika sredstev za izvajanje finančnega inženiringa. V primeru, da se v postopku revidiranja prejemnika sredstev za izvajanje finančnega inženiringa ugotovijo drugačni podatki, neposredni proračunski uporabnik te spremembe upošteva pri poročilu o izvajanju finančnega inženiringa v prihodnjem letu.

Nov drugi odstavek 106.k člena ZJF določa, da neposredni proračunski uporabnik zagotavlja poročilo o izvajanju finančnega inženiringa do zaključka izvajanja finančnega inženiringa. Del veljavnega drugega odstavka 106.f člena ZJF, ki se je nanašal na nepovratna sredstva, glede na novo definicijo finančnega inženiringa ni več relevanten, zato je brisan.

K 24. členu:

S tem členom se izraz »denarna kazen« nadomešča z izrazom »globa«, kar je uskladitev z Zakonom o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE, 5/21 – odl. US in 38/24; v nadaljnjem besedilu: ZP-1).

S 1. januarjem 2007 je EUR v Sloveniji postal zakonito plačilno sredstvo, in sicer po nepreklicno določenem tečaju 1 EUR = 239,640 SIT. S tem členom se zneski kazni posodablajo v veljavno valuto Republike Slovenije. Zneski so preračunani po omenjenem tečaju in so zaokroženi. Zneski ne presegajo omejitve iz šestega odstavka 17. člena ZP-1, ki se jih sme predpisati za najhujše kršitve upoštevaje zneske, ki so določeni s predlogom spremenjenega 108. člena ZJF.

S členom se popravljajo sklici na napačne določbe ZJF.

K 25. členu:

S tem členom se izraz »denarna kazen« nadomešča z izrazom »globa«, kar je uskladitev z ZP-1.

S 1. januarjem 2007 je EUR v Sloveniji postal zakonito plačilno sredstvo, in sicer po nepreklicno določenem tečaju 1 EUR = 239,640 SIT. S tem členom se zneski kazni posodablajo v veljavno valuto Republike Slovenije. Zneski so preračunani po omenjenem tečaju in povečani na zneske za vsebinsko primerljive prekrške (na primer po 74. členu ZIPRS2526, 38. členu ZIN, 38. členu Zakona o računskem sodišču (Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12) in 397. členu ZDavP-2).

S tem členom se deveta točka usklajuje z drugim odstavkom 103. člena ZJF (dodaja se navedba drugega prejemnika sredstev državnega proračuna) in popravlja se sklic na napačno določbo ZJF.

K 26. členu:

S tem členom se določa, da z dnem uveljavitve predlaganega zakona preneha veljati 71. člen Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2025 in 2026 (Uradni list RS, št. 104/24 in 17/25 – ZFO-1E), ki je doslej urejal vsebino, ki je vključena v 9. člen predlaganega zakona.

K 27. členu:

Zaradi potrebe po vzpostavitvi tehničnih pogojev za izvajanje obveščanja preko sistema eDavki, se nov 52.a člen, ki določa obveščanje davčnega organa o obveznostih iz sodnih ali upravnih odločb in poravnava, začne uporabljati 1. 1. 2027.

K 28. členu:

Člen je prehodna določba. S tem zakonom se ne posega v finančni inženiring, za katerega so bila proračunska sredstva za izvajanje finančnega inženiringa zagotovljena do uveljavitve tega zakona. Šteje se, da so bila proračunska sredstva zagotovljena z dnem sklenitve sporazuma o financiranju med neposrednim proračunskim uporabnikom in prejemnikom proračunskih sredstev za izvajanje finančnega inženiringa. Tako se tudi v prihodnje zagotovi, da se tak finančni inženiring izvaja pod istimi pogoji in z isto vsebino kot doslej, v skladu z novimi določbami pa se zahteva le poročanje o izvajanju finančnega inženiringa.

K 29. členu:

S predlagano uveljavitevno določbo se določa, da zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

3. člen

(Pomen izrazov)

(1) Posamezni izrazi imajo po tem zakonu naslednji pomen:

1. proračun je akt države oziroma občine, s katerim so predvideni prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki države oziroma občine za eno leto;
 - 1.a spremembe proračuna so akt o spremembah in dopolnitvah državnega oziroma občinskega proračuna, ki ga vlada predloži v sprejem Državnemu zboru oziroma župan občinskemu svetu pred začetkom leta, na katerega se sprejeti proračun nanaša;
2. rebalans proračuna je akt države oziroma občine o spremembi proračuna med proračunskim letom;
3. finančni načrt je akt neposrednega in posrednega uporabnika proračuna, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, s katerim so predvideni njegovi prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki za eno leto;
4. dokumenti dolgoročnega razvojnega načrtovanja so strategija gospodarskega razvoja Slovenije, prostorski plani in razvojni programi;
5. neposredni uporabniki so državni oziroma občinski organi ali organizacije ter občinska uprava;
6. posredni uporabniki so javni skladi, javni zavodi in agencije, katerih ustanovitelj je država oziroma občina;
7. prejemniki proračunskih sredstev so fizične ali pravne osebe, ki na podlagi pogodbe, sklenjene z neposrednim uporabnikom, odločbe ali sklepa neposrednega uporabnika prejmejo proračunska sredstva;
8. javni sektor so neposredni in posredni uporabniki, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, oba v obveznem delu zavarovanja, javni gospodarski zavodi, javna podjetja in druge pravne osebe, v katerih imajo država ali občine odločujoč vpliv na upravljanje;
9. obvezne dajatve so vsi davčni prihodki in nedavčni prihodki, ki so z zakoni in drugimi predpisi predpisani kot splošno obvezni (npr. takse, pristojbine in denarne kazni);
10. prejemki so vsi prihodki, sredstva od prejetih vračil danih posojil, sredstva od prodaje kapitalskih deležev in iz naslova zadolževanja;
11. donacija je namenski neodplačni prihodek, ki ga domača ali tuja pravna ali fizična oseba prispeva za določen namen (npr. darilo, pomoč, volilo, denarna zupuščina);
12. izdatki so vsi odhodki, sredstva za dana posojila, sredstva za nakup kapitalskih deležev in za odplačila glavnice dolga;
13. investicijski odhodki so odhodki za naložbe v povečanje in ohranjanje stvarnega premoženja investitorja;
14. investicijski transferi so nepovratni odhodki, namenjeni za investicije prejemnikov proračunskih sredstev (investitorjev);
15. državne pomoči so izdatki in zmanjšani prejemki države oziroma občine, ki pomenijo korist za prejemnika pomoči in mu tako zagotavljajo prednost pred konkurenti in so namenjeni za financiranje in sofinanciranje programov v institucionalnih enotah, ki se ukvarjajo s tržno proizvodnjo blaga in storitev;
16. potrjen investicijski projekt je investicijski projekt, ki je potrjen s sklepom investitorja in je pripravljen na podlagi predpisane investicijske dokumentacije;
17. veljaven investicijski projekt je investicijski projekt, ki je vključen v načrt razvojnih programov;
18. zadolževanje je črpanje posojila ali izdaja vrednostnih papirjev za financiranje primanjkljaja in za odplačilo glavnice dolga in
19. likvidnostno zadolževanje je črpanje kratkoročnega posojila oziroma izdaja kratkoročnega vrednostnega papirja z zapadlostjo znotraj koledarskega leta.

(2) Ministrstvo, pristojno za finance, vodi seznam neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov, ki ga minister, pristojen za finance, po potrebi tudi objavi.

5. člen

(Predmet zakona, ki ureja izvrševanje proračuna za posamezno leto)

(1) Obseg zadolževanja in vseh predvidenih poroštev države ter obseg zadolžitve javnega sektorja na ravni države v posameznem letu, drugi elementi, ki jih določa ta zakon, in posebna pooblastila vladi in ministrstvu, pristojnemu za finance, pri izvrševanju proračuna za posamezno leto, se določijo z zakonom o izvrševanju državnega proračuna.

(2) V odloku, s katerim se sprejme občinski proračun, se določijo tudi obseg zadolževanja in vseh predvidenih poroštev občine in drugi elementi, ki jih določa ta zakon, ter posebna pooblastila županu pri izvrševanju proračuna za posamezno leto.

11. člen

(Bilanca prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja)

(1) V bilanci prihodkov in odhodkov se izkazujejo prihodki, ki obsegajo:

1. davčne prihodke, ki zajemajo tudi prispevke;
2. nedavčne prihodke;
3. kapitalske prihodke;
4. prejete donacije in
5. transferne prihodke.

(2) V bilanci prihodkov in odhodkov se izkazujejo odhodki, ki obsegajo:

1. tekoče odhodke;
2. tekoče transfere;
3. investicijske odhodke in
4. investicijske transfere.

(3) V računu finančnih terjatev in naložb se izkazujejo vsa prejeta sredstva od vrnjenih posojil, od prodaje kapitalskih vlog in vsa sredstva danih posojil ter za nakup kapitalskih naložb.

(4) V računu financiranja se izkazujejo odplačila dolgov in zadolževanje, ki je povezano s financiranjem presežkov odhodkov nad prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter s financiranjem odplačil dolgov v računu financiranja. V računu financiranja se prav tako izkazujejo načrtovane spremembe denarnih sredstev na računih proračuna v proračunskem letu.

(5) Minister, pristojen za finance, predpiše členitev bilance prihodkov in odhodkov, računa finančnih terjatev in naložb ter računa financiranja za državni in občinske proračune, finančne načrte neposrednih in posrednih uporabnikov, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, oba v obveznem delu zavarovanja, po ekonomski in funkcionalni klasifikaciji.

12. člen

(Načrt razvojnih programov)

(1) V načrtu razvojnih programov se izkazujejo načrtovani izdatki proračuna za investicije in državne pomoči v prihodnjih štirih letih, ki so razdelani po:

1. posameznih programih neposrednih uporabnikov;
2. letih, v katerih bodo izdatki za programe bremenili proračune prihodnjih let, in
3. virih financiranja za celovito izvedbo programov.

(2) Podrobnejšo vsebino načrta razvojnih programov državnih in občinskih proračunov predpiše minister, pristojen za finance, v sodelovanju z ministrom, pristojnim za razvoj.

(3) Načrt razvojnih programov se letno dopolnjuje.

3. 2. Priprava načrta razvojnih programov, načrtov delovnih mest in načrta nabav

22. člen

(Priprava predloga načrta razvojnih programov)

(1) Neposredni uporabniki predložijo predlog načrta razvojnega programa neposrednega uporabnika organu, pooblaščenemu za pripravo skupnega predloga načrta razvojnih programov (v nadaljnjem besedilu: predlagatelj), ki ga določi vlada oziroma župan.

(2) Pri pripravi skupnega načrta razvojnih programov je treba upoštevati:

1. da mora biti posamezen program ali projekt neposrednega uporabnika usklajen z dokumenti dolgoročnega razvojnega načrtovanja in s proračunskim memorandumom;
 2. da mora biti posamezen investicijski projekt ali program neposrednega uporabnika v skladu s predpisano metodologijo za izdelavo investicijske dokumentacije in potrjen najmanj na ravni predinvesticijske zasnove in
 3. merila in način uporabe meril za izbiro med konkurenčnimi programi ali projekti.
- (3) Predlog načrta razvojnih programov mora biti usklajen s predlogi finančnih načrtov neposrednih uporabnikov.
- (4) Če predlog načrta razvojnih programov ni usklajen s proračunom, ga mora predlagatelj v 30 dneh po uveljavitvi proračuna uskladiti s proračunom.

40. člen

(Ukrepi za uravnoteženje proračuna)

- (1) Če se med proračunskim letom zaradi nastanka novih obveznosti za proračun ali spremenjenih gospodarskih gibanj povečajo izdatki ali zmanjšajo prejemki proračuna, lahko vlada na predlog ministrstva, pristojnega za finance, oziroma župan na predlog za finance pristojne službe v občinski upravi največ za 45 dni zadrži izvrševanje posameznih izdatkov (v nadaljnjem besedilu: začasno zadržanje izvrševanja). Z ukrepi začasnega zadržanja izvrševanja lahko vlada oziroma župan:
1. ustavi prevzemanje obveznosti;
 2. predlaga podaljšanje pogodbenih rokov plačil in
 3. ustavi prerazporejanje proračunskih sredstev, potrebno zaradi prevzemanja obveznosti.
- (2) Vlada lahko poleg ukrepov iz prejšnjega odstavka tudi določi, da morajo neposredni uporabniki, razen Državni zbor, Državni svet, Ustavno sodišče, Varuh človekovih pravic ali Računsko sodišče, pridobiti predhodno soglasje ministrstva, pristojnega za finance, za sklenitev pogodbe.
- (3) Ministrstvo, pristojno za finance, oziroma za finance pristojen organ občinske uprave pripravi predlog obsega in ukrepov začasnega zadržanja izvrševanja v sodelovanju z neposrednimi uporabniki. Ukrepi začasnega zadržanja izvrševanja se morajo enakomerno nanašati na vse neposredne uporabnike.
- (4) O odločitvi iz prvega odstavka tega člena mora vlada obvestiti Državni zbor, župan pa občinski svet takoj po njenem sprejemu.
- (5) Če se med izvajanjem ukrepov začasnega zadržanja izvrševanja proračuna proračun ne more uravnovesiti, mora najkasneje 15 dni pred iztekom roka za začasno zadržanje izvrševanja proračuna vlada oziroma župan predlagati rebalans proračuna.
- (6) Z rebalansom proračuna, ki ga sprejme Državni zbor oziroma občinski svet na predlog vlade oziroma župana, se prejemki in izdatki proračuna ponovno uravnovesijo.
- (7) V obdobju sprejemanja rebalansa proračuna lahko vlada na predlog ministra, pristojnega za finance, oziroma župan ponovno začasno zadrži izvrševanje posameznih izdatkov.

41. člen

(Vključevanje novih obveznosti v proračun)

Če se po sprejemu proračuna sprejme zakon ali odlok, na podlagi katerega nastanejo nove obveznosti za proračun, vključi vlada oziroma župan te obveznosti v proračun in določi obseg izdatkov za ta namen v okviru večjih pričakovanih prejemkov in obsega zadolžitve, ki je določen s proračunom, ali s prerazporeditvijo sredstev v okviru možnih prihrankov sredstev.

42. člen

(Splošna proračunska rezervacija)

- (1) V proračunu se del predvidenih proračunskih prejemkov vnaprej ne razporedi, ampak zadrži kot splošna proračunska rezervacija, ki se v proračunu posebej izkazuje.
- (2) Sredstva splošne proračunske rezervacije se uporabljajo za nepredvidene namene, za katere v proračunu niso zagotovljena sredstva, ali za namene, za katere se med letom izkaže, da niso zagotovljena sredstva v zadostnem obsegu, ker jih pri pripravi proračuna ni bilo mogoče načrtovati. Sredstva proračunske rezervacije ne smejo presežati 2% prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov.

(3) O uporabi sredstev splošne proračunske rezervacije odloča vlada na predlog ministra, pristojnega za finance oziroma župan. Dodeljena sredstva splošne proračunske rezervacije se razporedijo v finančni načrt neposrednega uporabnika.

48. člen

(Oblikovanje in uporaba sredstev proračunske rezerve)

- (1) V proračunu se zagotavljajo sredstva za proračunsko rezervo, ki deluje kot proračunski sklad.
- (2) Sredstva proračunske rezerve se uporabljajo za financiranje izdatkov za odpravo posledic naravnih nesreč, kot so potres, poplava, zemeljski plaz, snežni plaz, visok sneg, močan veter, toča, žled, pozeba, suša, množični pojav nalezljive človeške, živalske ali rastlinske bolezni, druge nesreče, ki jih povzročijo naravne sile in ekološke nesreče.
- (3) V sredstva proračunske rezerve se izloča del skupno doseženih letnih prejemkov proračuna v višini, ki je določena s proračunom, vendar največ do višine 1,5% prejemkov proračuna. Del sredstev se izloča v rezerve začasno vsak mesec, dokončno pa po zaključnem računu proračuna za preteklo leto.
- (4) O uporabi sredstev proračunske rezerve v posameznem primeru do višine 2% v proračunu načrtovane proračunske rezerve odloča vlada na predlog ministra, pristojnega za finance. O uporabi sredstev vlada obvešča Državni zbor s pisnimi poročili. O uporabi sredstev proračunske rezerve v znesku, ki presega navedeno višino, odloča Državni zbor s posebnim zakonom.

49. člen

(Proračunska rezerva občine)

- (1) V proračunu občine se zagotavljajo sredstva za proračunsko rezervo, ki deluje kot proračunski sklad.
- (2) Sredstva proračunske rezerve se uporabljajo za financiranje izdatkov za odpravo posledic naravnih nesreč, kot so potres, poplava, zemeljski plaz, snežni plaz, visok sneg, močan veter, toča, žled, pozeba, suša, množični pojav nalezljive človeške, živalske ali rastlinske bolezni, druge nesreče, ki jih povzročijo naravne sile in ekološke nesreče.
- (3) V sredstva proračunske rezerve se izloča del skupno doseženih letnih prejemkov proračuna v višini, ki je določena s proračunom, vendar največ do višine 1,5% prejemkov proračuna. Del sredstev se izloča v rezerve začasno vsak mesec, dokončno pa po zaključnem računu proračuna za preteklo leto.
- (4) O uporabi sredstev proračunske rezerve v posameznem primeru do višine, ki jo določa odlok, s katerim se sprejme občinski proračun, odloča župan na predlog za finance pristojnega organa občinske uprave in o uporabi sredstev obvešča občinski svet s pisnimi poročili. V drugih primerih uporabe sredstev proračunske rezerve, ki presega višino, določeno z odlokom o proračunu, odloča občinski svet občine s posebnim odlokom.

83. člen

(intervencije na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev)

- (1) Država intervenira na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev tako, da kupuje in prodaja lastne dolžniške vrednostne papirje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev ali zunaj njega in s posojanjem lastnih dolžniških vrednostnih papirjev.
- (2) Sredstva za posle iz prejšnjega odstavka se zagotovijo v državnem proračunu.

86. člen

(Poroštva države in občin)

- (1) Država oziroma občina lahko izdaja poroštva za obveznosti iz naslova zadolževanja drugih oseb v obsegu in po pogojih, ki jih določa zakon.
- (2) Poroštvene pogodbe v imenu države sklepa minister, pristojen za finance, ali oseba, ki jo za to pooblasti vlada.
- (3) Poroštvene pogodbe lahko v imenu občine sklepa župan ali oseba, ki jo župan pisno pooblasti.

90. člen

(Izjeme pri izkazovanju prejemkov in izdatkov)

- (1) Minister, pristojen za finance, predpiše posebnosti pri izkazovanju prejemkov in izdatkov proračuna.

(2) Zadolževanje pri likvidnostnem in drugem kratkoročnem zadolževanju ter zadolževanje pri intervencijah na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev se na koncu leta v računu financiranja izkaže le kot razlika med prejemki in izdatki iz naslova tega zadolževanja v tekočem letu.

(3) **(prenehal veljati)**

(4) Spremembe v zvezi s tistimi posojili lastnih dolžniških vrednostnih papirjev, pri katerih posojiljemalec v pogodbeno določenem roku vrednostnega papirja ne vrne, zaradi česar je v istem letu opravljen nakup istovrstnega vrednostnega papirja, se izkazujejo samo v bilanci stanja.

102. člen

(Organ, pristojen za inšpekcijski nadzor)

(1) Nadzor nad izvajanjem tega zakona in predpisov, ki urejajo poslovanje s sredstvi državnega proračuna opravlja ministrstvo, pristojno za finance.

(2) Naloge inšpekcijskega nadzora opravljajo proračunski inšpektorji kot delavci s posebnimi pooblastili v ministrstvu, pristojnemu za finance.

(3) Proračunski inšpektor samostojno opravlja naloge inšpekcijskega nadzora, ki mu je dodeljen, izdaja zapisnike, odločbe in sklepe v upravnem postopku in odreja druge ukrepe, za katere je pooblaščen.

(4) Proračunski inšpektor obravnava tudi prijave, pritožbe, sporočila in druge vloge v zadevah iz svoje pristojnosti in vlagatelje na njihovo zahtevo obvešča o svojih ukrepih.

(5) Proračunski inšpektor je odgovoren predstojniku za pravilno in pravočasno opravljanje oziroma opustitev nalog v okviru danih pooblastil.

(6) Pooblastilo za opravljanje inšpekcijskega nadzora izkazuje proračunski inšpektor s službeno izkaznico.

(7) Če ni s tem zakonom drugače določeno, se za proračunske inšpektorje in za izvrševanje proračunskega nadzora uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, ter zakona, ki sistemsko ureja inšpekcije.

(8) Proračunski inšpektor se mora stalno usposablјati za opravljanje svojih nalog.

104. člen

(Posebna pooblastila)

(1) Če se pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ugotovi, da je bil kršen zakon, predpis ali posamičen akt, katerega izvajanje se nadzoruje, ima proračunski inšpektor pravico in dolžnost:

1. izdati odločbo za vzpostavitev zakonitega stanja;
2. v zapisniku predlagati pristojnemu organu sprejem ukrepov;
3. predlagati uvedbo postopka zaradi prekrška v skladu z zakonom;
4. podati ovadbo pristojnim organom za kazniva dejanja, ki se preganjajo po uradni dolžnosti.

(2) Če se pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ugotovijo nepravilnosti, za katere se oceni, da jih neposredni ali posredni uporabnik lahko odpravi z ustreznimi ukrepi v poslovanju, se mu v inšpekcijskem zapisniku poda predlog oziroma priporočilo za njihovo odpravo. Neposredni ali posredni uporabnik mora v predpisanem roku poročati organu, pristojnemu za inšpekcijski nadzor, o ukrepih, ki jih je sprejel za odpravo nepravilnosti.

(3) Pritožba zoper odločbo, s katero se začasno ustavi izplačevanje sredstev, ne zadrži njene izvršitve. Vlada mora o pritožbi odločiti najkasneje v roku 15 dni.

105. člen

(Organ, pristojen za odločanje o pritožbi)

O pritožbi zoper odločbo, ki jo izda na prvi stopnji ministrstvo, pristojno za finance, odloča na drugi stopnji vlada.

106. člen

(Poročanje)

O opravljenem nadzoru, ugotovitvah in odločitvah ministrstvo, pristojno za finance, obvešča vlado in računsko sodišče, vlada pa polletno Državni zbor.

106.f člen
(dodeljevanje sredstev)

(1) Država oziroma občina spodbuja razvojne programe in uresničuje prednostne naloge države oziroma občine. Sredstva za ta namen država oziroma občina lahko zagotovi v obliki kapitalskih naložb, povečanja namenskega premoženja, s poroštvi ter z dodeljevanjem sredstev subvencij in posojil iz državnega oziroma občinskega proračuna.

(2) Zahteve in merila za dodelitev sredstev iz prejšnjega odstavka določi neposredni proračunski uporabnik, ki ima v svojem finančnem načrtu za ta namen zagotovljene proste pravice porabe.

(3) Zahteve in merila iz prejšnjega odstavka morajo biti objektivno utemeljena in določena na način, ki subsidiarno upošteva načela zakona, ki ureja javna naročila.

(4) Javni sklad, Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d. Ljubljana ali sklad, v katerem delež države ni večji od 49 odstotkov, lahko sredstva iz prvega odstavka uporabi za izvajanje finančnega inženiringa, s katerimi se, v skladu z načelom transparentnosti, zagotavljajo sredstva predvsem malim in srednjim gospodarskim družbam za izvedbo projektov.

(5) Finančni inženiring je ukrep, s katerim država spodbuja tehnološko razvojne projekte na način, da zagotavlja del sredstev za izvedbo projektov iz prejšnjega odstavka.

106.g člen
(začetek postopka)

Neposredni proračunski uporabnik lahko začne postopek za dodelitev sredstev, če:

1. ima zanje v svojem finančnem načrtu zagotovljene proste pravice porabe v potrebni višini;
2. so izpolnjeni drugi pogoji za prevzemanje obveznosti, ki jih določa zakon, ki ureja izvrševanje proračuna oziroma odlok, s katerim se sprejme občinski proračun ter drugi predpisi in
3. je bila imenovana komisija v primerih, ko se sredstva dodeljujejo na podlagi javnega razpisa.

106.j člen
(sklenitev neposredne pogodbe)

(1) Ne glede na 106.i člen tega zakona se sredstva iz prvega odstavka 106.f člena tega zakona lahko dodelijo na podlagi neposredne pogodbe:

- če je predmet sofinanciranja projekt, ki se sofinancira iz sredstev proračuna EU in je bil izbran na javnem razpisu, ki ga je izven Republike Slovenije izvedel naročnik, ki izvršuje proračun EU, ali
- če je projekt sofinanciran iz sredstev evropske kohezijske politike in izvajan z instrumentom neposredne potrditve operacije, ali
- če je postopek za dodelitev sredstev določen v posebnem zakonu.

(2) Ne glede na 106.i člen tega zakona se sredstva za sofinanciranje finančnega inženiringa iz četrtega odstavka 106.f člena tega zakona lahko dodelijo javnemu skladu ali Slovenski izvozni in razvojni banki, d.d. Ljubljana na podlagi neposredne pogodbe in na podlagi sporazuma o financiranju, ki vključuje najmanj:

- naložbeno strategijo in načrtovanje, vključno z določenim multiplikatorjem denarnih sredstev;
- določbe za spremljanje izvajanja in poročanja;
- izdelan program porabe teh sredstev;
- določen namen porabe dodeljenih sredstev;
- določeno obdobje porabe sredstev;
- določen način ponovne uporabe tistih sredstev, ki se povrnejo iz naložb, financiranih s povratnimi sredstvi ali ostanejo po izpolnitvi vseh obveznosti ter rok za vračilo povratnih sredstev;
- obrestno mero za povratna sredstva;
- pogoje prispevka iz državnega proračuna v instrumente finančnega inženiringa;
- politiko prekinitve instrumenta finančnega inženiringa za prispevek iz državnega proračuna;
- podlago za izvajanje revizij.

106.k člen
(obveznost poročanja)

(1) Neposredni proračunski uporabnik, javni sklad, Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d. Ljubljana ali sklad, v katerem delež države ni večji od 49 odstotkov, ki je javna sredstva namenil sofinanciranju projektov iz 106.f in 106.j člena tega zakona, enkrat letno pripravi poročilo o doseganju zastavljenih ciljev končnih prejemnikov teh sredstev in ga predloži vladi v obravnavo.

(2) Spremljanje doseganja zastavljenih ciljev neposredni proračunski uporabnik zagotavlja do vračila povratnih sredstev oziroma pet let po prejemu nepovratnih sredstev.

107. člen
(Hujše kršitve)
(delno prenehal veljati)

Z denarno kaznijo od 500.000 tolarjev do 1.500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek odgovorna oseba:

1. neposrednega uporabnika, če prevzame obveznost ali izplača sredstva proračuna za namene, ki niso predvideni v proračunu (deseti odstavek 2. člena);
2. neposrednega uporabnika, če v nasprotju z določbami tega zakona prevzame obveznost ali izplača sredstva proračuna v višini, ki presega v proračunu zagotovljena sredstva (deseti odstavek 2. člena);
3. posrednega uporabnika proračuna, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, oba v obveznem delu zavarovanja, če se zadolži ali izda poročilo brez upoštevanja pogojev, ki jih predpiše vlada oziroma občinski svet (prvi odstavek 84. člena in prvi odstavek 85. člena);
4. neposrednega ali posrednega uporabnika, če pri prodaji ali oddaji državnega oziroma občinskega finančnega ali stvarnega premoženja ravna v nasprotju z določbami 80. do 80.j člena tega zakona.

108. člen
(Lažje kršitve)

Z denarno kaznijo od 100.000 tolarjev do 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek odgovorna oseba:

1. neposrednega uporabnika državnega oziroma občinskega proračuna, če ne pripravi investicijskega programa v skladu s predpisano metodologijo za pripravo investicijskih programov (2. točka drugega odstavka 22. člena);
2. neposrednega uporabnika državnega oziroma občinskega proračuna, če ne pobira prejemkov proračuna popolno in pravočasno v skladu s predpisi ali če jih ne izloča v proračun (drugi odstavek 34. člena);
3. neposrednega uporabnika državnega oziroma občinskega proračuna, če v pogodbi ne upošteva predpisanih rokov plačil (prvi odstavek 52. člena) ali dogovarja predplačila brez soglasja ministra, pristojnega za finance, oziroma župana (drugi odstavek 52. člena);
4. neposrednega uporabnika državnega oziroma občinskega proračuna, ki brez soglasja ministrstva, pristojnega za finance, odpira račune (prvi odstavek 61. člena);
5. neposrednega in posrednega uporabnika državnega oziroma občinskega proračuna, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, oba za obvezni del zavarovanja, če v predpisanem roku ne predloži premoženjske bilance (drugi, tretji, četrti in peti odstavek 93. člena);
6. neposrednega uporabnika državnega oziroma občinskega proračuna, če ne organizira finančnega nadzora (100. člen);
7. neposrednega uporabnika državnega oziroma občinskega proračuna, če v predpisanem roku ne predloži letnega poročila pristojnim organom (prvi odstavek 97. člena oziroma prvi odstavek 98. člena);
8. posrednega uporabnika državnega oziroma občinskega proračuna, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, oba za obvezni del zavarovanja, če v predpisanem roku ne predloži letnega poročila pristojnim organom (99. člen);
9. neposrednega in posrednega uporabnika državnega proračuna, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, če proračunskemu inšpektorju ne da zahtevanih podatkov, listin in poročil, ki se nanašajo na inšpekcijski pregled (prvi odstavek 103. člena);
10. občine, ki v predpisanem roku ne odpre računa pri Banki Slovenije (109. člen).

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

- MSP test
- Pripombe in predlogi na predlog ZJF-K iz javne obravnave